

РАДНИ ДОКУМЕНТ

ПЛАН РАЗВОЈА ОПШТИНЕ КОВИН
2022 –2028.

Реч председнице општине Ковин

Драги суграђани,

Велики смо посао до сада урадили како бисмо нашу општину позиционирали на путу стварања модерне средине по мери свих становника који у њој живе. Ово нам је био мотив и идеја водилја – да мештани свих насеља ковинске општине имају једнака права и једнаке услове за живот, рад и напредак у својој општини. И верујем да смо у томе успели, а са овим циљем наставићемо вредно и у наредном периоду.

Нова радна места свакако ће бити приоритет, а у складу са тим неопходно је најпре обезбеђивање простора и опремање нове индустријске зоне која ће спремно дочекати нове инвестиције. Паралелно са инфраструктурним опремањем, неопходно је да наставимо са радовима на уређењу дотрајале комуналне и саобраћајне инфраструктуре, и то обезбеђивањем квалитетне воде за пиће, заменом дотрајалих азбестних цеви, изградњом нове водоводне и канализационе мреже, пречистача отпадних вода, решавањем проблема несанитарних депонија, асфалтирањем и реконструкцијом саобраћајница, повећањем безбедности деце у зонама школа. Настојаћемо да издвајамо додатна средства за потребе здравствене заштите и набавку нових апарата, као и реконструкцију и уређење здравствених објеката, а исто тако желимо да обезбедимо социјалну заштиту и за најугроженије становнике ковинске општине. Велику пажњу и у годинама пред нама посветићемо подршци нашим пољопривредницима, а бићемо поносни да улажемо додатна средства у промоцију спорта и уређење спортске инфраструктуре, како бисмо наставили са низањем врхунских појединачних и екипних спортских резултата. А културни и туристички садржаји биће у наредном периоду још богатији, боље представљени и доступнији не само посетиоцима, већ и свима нама који с поносом посматрамо позитивне промене који чине живот у нашој општини лепшим.

Визија нам је јасна – желимо уређену, безбедну и препознатљиву заједницу у којој живе задовољни грађани, који своју будућности виде искључиво у својој средини и раде на томе да заједно стварамо још лепше место за живот.

Сања Петровић,
председница општине Ковин

Садржај:

Листа скраћеница.....	1
Увод.....	2
1. Процес израде Плана развоја општине Ковин 2022-2028.....	4
2. Преглед и анализа постојећег стања	10
3. Визија	23
4. Приоритетни циљеви и мере.....	24
5. Оквир за спровођење, праћење спровођења, извештавање и вредновање.....	59
6. Прилог.....	61

РАДНИ ДОКУМЕНТ

Листа скраћеница

ЗПС	Закон о планском систему
ЈЛС	Јединица локалне самоуправе
СКГО	Стална конференција градова и општина
АПВ	Аутонома покрајина Војводина
РСЈП	Републички секретаријат за јавне политике
РЗС	Републички завод за статистику
ЈКП	Јавно комунално предузеће
ОИЕ	Обновљиви извори енергије

РАДНИ ДОКУМЕНТ

Увод

Општина Ковин је и у ранијем периоду, пре усвајања ЗПС, кроз транспарентан процес активно радила на изради и усвајању докумената развојног планирања/јавних политика. У наведеним процесима водила се различитим методологијама, а увек уз укључивање шире јавности у процес предлагања и усвајања мера и пројеката од значаја за развој Општине. Закон о планском систему Републике Србије¹ (у даљем тексту: ЗПС) усвојен је 19. априла 2018. године чиме је постављен систем координисаног, ефикасног и транспарентног планирања, са циљем увођења система одговорности за резултате и мерење ефикасности рада јавне управе. Закон прате три уредбе и то: Уредба о методологији за управљање јавним политикама Уредбе о методологији за израду средњорочних планова органа државне управе и Уредба о обавезним елементима плана развоја аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Закон о планском систему уређује обавезу локалне власти да, у складу са дефинисаном методологијом и уједначеним општим приступом, планира јавне послове у својој надлежности. Даље, према Закону о локалној самоуправи, ЈЛС је у обавези да планира, уређује и управља јавним пословима у својој надлежности, а од интереса за локално становништво. Законом о планском систему наведена обавеза је стављена у јасан системски оквир, јасно утврђену методологију, апострофирајући транспарентност процеса кроз укључивање локалних актера и израду плана консултација.

Када је реч о планирању на локалном нивоу, **план развоја** је документ развојног планирања најширег обухвата, највишег значаја за доносиоца и највишег реда за чију припрему, усвајање, спровођење и праћење је надлежна ЈЛС. Како би локална самоуправа на што једноставнији начин прошла кроз прилично захтеван процес израде плана развоја, СКГО је, у сарадњи са РСЦП, израдила **Смернице за израду планова развоја јединица локалне самоуправе**. Наведене смернице представљају методолошки водич кроз процес израде Плана развоја ЈЛС. Смернице су намењене представницима органа ЈЛС који су носиоци процеса израде Плана развоја, али и широј јавности, односно свим субјектима заинтересованим да боље разумеју процес локалног планирања у контексту новог планског система.

На основу **Одлуке о приступању изради Плана развоја општине Ковин за период 2022 – 2028., донете на седници Скупштине општине Ковин одржаној 18. јуна 2021. године**, општина Ковин је започела процес израде плана развоја у складу са Законом о планском систему, пратећим уредбама и горенаведеним Смерницама. Процес израде започео је у јуну 2021. и трајао је до краја 2021. године. Јавна расправа одржана је **uneti mesec** 2022. године, у трајању од **XX** дана, и у овај процес је била укључена шира јавност.

Одлуком о приступању изради плана развоја општина Ковин је дефинисала како циљ израде, тако и фазе процеса, као и саму садржину документа који се израђује. Процес израде Плана развоја општине Ковин обухватио је неколико фаза, јасно структурираних и временски организованих. Пре почетка процеса израде плана развоја, а у сврху ефикаснијег процеса и коришћења расположивих ресурса, општина Ковин израдила је календар активности, сложених кроз фазе, у форми гантаграма. Процес је карактеристичан значајна транспарентност која се огледала кроз организације јавних консултација са свим заинтересованим странама, кроз одржавање састанке и радионице, објављивање на

¹ Службени гласник РС, бр. 30/18.

званичној веб страници општине материјала насталих током процеса, као и слањем материјала електронским путем заинтересованим странама.

У процес су била укључена **консултативна и радна тела** и то: Партнерски форум, најшире консултативно тело, сачињен од представника свих заинтересованих страна, три Тематске радне групе (економски развој, друштвени развој, инфраструктура и заштита животне средине) као радних тела и Координационог тима сачињеног од представника локалне самоуправе са задатком праћења и усмеравања целокупног процеса. Више о наведеним телима дато је у наредном поглављу, у делу Консултације.

Општина Ковин је током израде плана развоја изузетно велику пажњу посвећивала укључивању шире јавности кроз **различите методе консултација**. Поред тога, веома се водило рачуна о методологији и обавезним елементима дефинисаним Уредбом², као што су: увод, преглед и анализа постојећег стања, визија, приоритетни циљеви развоја, преглед и опис мера за остваривање приоритетних циљева развоја и начин спровођења и праћења спровођења план развоја. На изради плана развоја били су ангажовани запослени у органима Општине, затим управа кроз континуиран процес консултација, а били су укључени и спољни стручни сарадници који су пружали техничку помоћ како би документ у потпуности поштовао дефинисане смернице. Узимајући у обзир чињеницу да је план План развоја општине Ковин кровни, дугорочни, документ развојног планирања, исти на неки начин мора бити операционализован, како би се пратили и мерили јасни резултати. Операционализација плана развоја предвиђена је кроз активност **израде и усвајања средњорочног плана**, чију израду општина Ковин планира да спроведе током 2022. године. Средњорочни план представља основни алат операционализација плана развоја, чија реализација представља, у пракси, извештај о ефектима плана развоја на трогодишњем нивоу.

Приликом израде Плана развоја, општина Ковин водила је рачуна о усклађености са документима развојног планирања/јавних политика на националном и регионалном нивоу, а пре свега са Циљевима одрживог развоја датим у оквиру Агенде 2030 и преговарачких поглавља ЕУ. Урбани развој директно је повезан са одрживим економским растом и развојем, рационалним коришћењем земљишта, демографским променама и становањем, саобраћајем и техничком инфраструктуром, животном средином, културним наслеђем и свим осталим областима које су у надлежности ЈЛС. Стога је посебно важна усклађеност развојног плана Општине са Просторним планом.

² Уредбом о обавезним елементима плана развоја аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе ("Службени гласник РС", број 107 од 14. августа 2020.)

1. Процес израде Плана развоја општине Ковин 2022-2028.

Процес израде Плана развоја општине Ковин 2022 – 2028. спроведен је у периоду јун – децембар 2021. Приликом спровођења истог, општина Ковин у потпуности је поштовала методологију дату у оквиру Смерница за израду планова развоја ЈЛС. На наредном дијаграму представљен је наведени процес, приказан кроз неколико следљивих фаза. Фазе процеса израде имају јасну хронологију, завршетком једне фазе започиње друга фаза. Једина активност која је континуирана и која је била укључена у све фазе израде су **јавне консултације**.

Дијаграм 1. Фазе процеса израде Плана развоја општине Ковин

Припремна фаза и организација процеса

Прва фаза у оквиру плана активности на изради Плана развоја општине Ковин била је свакако фаза припреме, у оквиру које су усвојена потребна документа, дефинисана одговорна лица, радна и консултативна тела. Ова фаза обухватила је све активности након доношења **Одлуке о приступању изради Плана развоја општине Ковин за период 2022 - 2028. коју је Скупштина општине Ковин усвојила на седници одржаној 18. јуна 2021. године.** Хронолошки посматрано, фаза је имала следећи ток:

- ✧ 20 јуна 2021. године израђен је план рада и календар активности процеса израде Плана развоја општине Ковин 2022 – 2028.;
- ✧ 25. јуна 2021. године председница општине Ковин доноси **Решење о формирању координационог тима** којим је извршено именовање чланова и дефинисање обавеза у целокупном периоду израде Плана развоја општине Ковин 2022 - 2028. У оквиру наведеног решења, поред именовања чланова координационог тима, именован је и координатор целокупног процеса;
- ✧ 25. августа 2021. године председница општине доноси **Решење о формирању три тематске радне групе** за израду Плана развоја општине Ковин за период 2022-2028. Прва радна група је покривала питања из области заштите животне средине, урбанизма и просторног планирања, саобраћаја и енергетике. Друга група је покривала питања из области економског развоја, пољопривреде, туризма и тржишта рада, док је трећа група покривала области друштвених делатности као што су образовање, култура, спорт, омладинска политика, социјална заштита и здравство. Решењем је извршено именовање чланова тимова и дефинисане обавезе и активности у целокупном периоду израде Плана развоја општине Ковин 2022 - 2028.;
- ✧ У циљу транспарентности процеса, информисања и укључивања шире јавности, општина Ковин је на званичној веб страници поставила банер "План развоја општине Ковин 2022 – 2028." у оквиру ког су, током целокупног процеса, објављивана документа и све значајне информације за учеснике у процесу, као и грађане³;
- ✧ Одржане су прве консултације Координационог тима у циљу израде Матрице заинтересованих страна и формирања Партнерског. Идентификовани су најважнији актери и анализиран је њихов утицај и значај. На основу анализе заинтересованих страна, успостављен је Партнерски форум (најшире консултативно тело у процесу) и утврђени чланови тематских група, који су укључени у различитим фазама израде документа.

³ <https://www.kovin.rs/plan-razvoja-opstine-kovin-2022-2028/>

Преглед и анализа постојећег стања

Први корак у процесу израде Плана развоја, била је израда прегледа и анализе постојећег стања. Преглед и анализа постојећег стања је фаза која је трајала од јуна до августа 2021. године и која је подразумевала прикупљање података из примарних и секундарних извора. Извор секундарних података представљао је пре свега Аналитички сервис ЈЛС, а затим и ДевИнфо база РЗС, Агенција за привредне регистре и други извори, док су службеници Општине обезбедили примарне податке. Комбинацијом примарних и секундарних података изведени су закључци, а анализа је приказана у оквиру три одвојена документа (прилог Плана развоја), а то су: анализа у области економског развоја, анализа у области друштвеног развоја и анализа у области инфраструктуре и заштите животне средине. Посебно је значајно напоменути да су кроз анализу обухваћени локализовани Циљеви одрживог развоја, и на тај начин је извршено повезивање са циљевима дефинисаних Агендом 2030. На основу најзначајнијих показатеља тренутног стања по областима, добијених горепоменутих анализама, представљени су закључци у оквиру Плана развоја ЈЛС. Након одржаних консултација са тематским групама (радионица) анализа постојећег стања приказана је и SWOT матрицом. Наведене три анализе (прилога плана развоја) постављене су у оквиру банера "План развоја општине Ковин 2022 – 2028." на званичној веб страници Општине, али и послате члановима Партнерског форума на усаглашавање. У складу са Смерницама, закључци прегледа и анализе постојећег стања, представљени су на почетку Плана развоја општине Ковин и обухваћени су најзначајнији, одабрани, показатељи на које Општина може утицати и према којима може усмеравати своје деловање у виду дефинисања приоритетних циљева. Поред представљеног краћег приказа прегледа и анализе постојећег стања у оквиру самог документа, три анализе (прилога плана развоја) постављена су у оквиру банера "План развоја општине Ковин 2022 – 2028." на званичној веб страници Општине, али и послате члановима Партнерског форума на усаглашавање.

Дефинисање визије

Визија представља жељено стање у будућности, и у општини Ковин дефинисана је процесом брејнсторминга на састанцима тематских група. Усаглашена визија представља промену коју Општина жели да постигне спровођењем плана развоја, у периоду од седам година од момента усвајања, и за учеснике у процесу јасна је водила у одабиру развојних праваца и у оквиру њих приоритетних циљева. Општина Ковин је на састанку тематских радних група дефинисала визију, а иста је потврђена од стране Координационог тела и Партнерског форума, путем писаних консултација.

Дефинисање приоритетних циљева

Консултације за дефинисање приоритетних циљева одржане су са тематским радним групама, коришћењем радионице као модела рада, и технике „стабло проблема-стабло

циљева“, уз активно укључивање свих заинтересованих страна. Приоритетни циљеви у оквиру плана развоја представљају пројекције жељеног стања чија реализација доприноси остварењу визије, спроводе се реализацијом (групе) мера. Оно што нова правила, дефинисана ЗПС, доносе је приоритизација циљева, односно да се на бази претходних анализа и односа са визијом, одреде најзначајнија питања/проблеми, од највеће важности и интереса ЈЛС. Приоритетни циљеви општине Ковин утврђени су тако да буду специфични, мерљиви, достижни, реални и временски одређени а на нивоу сваког циља дефинисани су показатељи исхода. Показатељи исхода приказани су као базни и циљни, а дат је и допринос који дају Циљевима одрживог развоја (Агенда 2030), као и веза са преговарачким поглављима са ЕУ. Приоритетни циљеви структурирани су у три развојна правца. Општина Ковин је у образложењу одабира приоритетног циља апострофирала и усклађеност са релевантним планским документима на покрајинском и националном нивоу, као и напомену уколико је неки приоритетни циљ потребно даље разрађивати посебним документом јавне политике. Приоритетни циљеви дефинисани Планом развоја општине Ковин 2022 – 2028. садрже све обавезне елементе, као што су: опис (образложење зашто је циљ приоритетан, веза са показатељима у анализи), веза са подциљевима ЦОР, веза са преговарачким поглављима са ЕУ, почетна и циљна вредност показатеља исхода, рок за достизање показатеља и изворе провере.

Дефинисање мера

Консултације за дефинисање мера одржане су са тематским радним групама, коришћењем радионице као модела рада, као и технике интерактивне дискусије, уз активно укључивање свих заинтересованих страна. Мере представљају скуп кључних и повезаних активности које се предузимају ради постизања циља, односно жељеног стања током или на крају периода за који се доноси План развоја. Оне могу бити различите по својој врсти и начину деловања, а за остварење постављеног циља потребна је реализација једне или више мера, које могу бити међусобно условљене. Мере у плану развоја општине Ковин, у складу са Уредбом⁴, садрже следеће елементе: преглед и опис мере, начин на који мера доприноси остваривању одређеног приоритетног циља утврђеног у плану развоја, активности за спровођење мере, назив институције одговорне за координацију спровођења мере, процену финансијских средстава потребних за њено спровођење и процену извора из којих ће се та средства обезбедити. План развоја општине Ковин садржи преглед и кратак опис мера за остварење постављеног приоритетног циља, и то једну, али најчешће комбинацију више мера, чак и различитих типова, које су међусобно повезане и условљене. Консултације за дефинисање мера одржане су са тематским радним групама, коришћењем радионице као модела рада, као и технике интерактивне дискусије, уз активно укључивање свих заинтересованих страна.

⁴ Уредбом о обавезним елементима плана развоја аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе ("Службени гласник РС", број 107 од 14. августа 2020.)

Дефинисање оквира за спровођење, праћење спровођења, извештавање и вредновање

Оквир за спровођење, праћење спровођења, извештавање и вредновање креиран је кроз процес консултација Координационог тима, а што је потврђено кроз усаглашавање са Партнерским форумом. Консултације су подразумевале креирање институционалног оквира за спровођење, праћење спровођења, извештавање и вредновање постигнутих учинака, а ради повећања ефикасности у спровођењу и повећања вероватноће остваривања приоритетних циљева дефинисаних Планом развоја. Приликом дефинисања наведеног оквира, највећи акценат је стављен на креирање јасног механизма одговорности, што је постигнуто већ приликом дефинисања носиоца и обавеза унутар ЈЛС за нивоу мера. У оквиру овог поглавља плана развоја описана је институционална структура која ће бити одговорна за целокупан процес од спровођења до вредновања, док ће конкретна именовања (формализација структуре) за процес бити одређена након усвајања средњорочног плана Општине.

Усвајање плана

Након што је израђен Нацрт плана развоја општине Ковин, кроз транспарентан процес консултација са свим заинтересованим странама, Општина је приступила спровођењу јавне расправе о израђеном Нацрту, у циљу информисања шире јавности о седмогодишњим приоритетним циљевима и мерама. Јавна расправа, као последњи корак консултативног процеса, одржана је током децембра 2021. године, након чега је Општинско веће припремило извештај о спроведеној расправи. План развоја је усвојила Скупштина општине Ковин и у року од седам дана документ објавила на званичној веб страници Општине.

◆ Консултације – континуирана активности током читавог процеса израде Плана развоја

Општина Ковин је на почетку процеса, у фази припреме и организације процеса, заједно са календаром активности и одабиром учесника консултација, дефинисала и план консултација. Консултације представљају континуиран процес који је трајао током целог процеса израде, и у истом су учествовала следећа тела:

✧ Координациони тим

Координациони тим општине Ковин чинило је 9 (девет) чланова, представника локалне самоуправе, и координаторка, саветница за послове економског развоја. Координаторка је у процесу израде плана развоја била задужена за административно-техничке активности, управљање целокупним процесом израде, одржавање везе између координационог тима и тематских радних група (организација састанака, консултације, организација и подела

материјал и сл). Координациони тим је током процеса израде плана развоја био задужен за следеће активности: организирање и координирање свим активностима у вези са израдом Плана развоја, надзор над радом тематских радних група и партнерског форума, разматрање и давање сагласности на предлоге тематских радних група за садржину Плана развоја (преглед и анализа стања, приоритети, циљеви, мере), осигуравање и заступање интереса Општине и пружање информација јавности у процесу израде Плана развоја, а нарочито у сарадњи са Партнерским форумом, информисање Већа и Скупштине општине о процесу израде Плана развоја и давање инструкција тематским радним групама у складу са ставовима Већа и Скупштине.

✧ Тематске радне групе

У консултације су биле укључене три тематске радне групе и то: група за економски развој сачињена од 14 (четрнаест) чланова; група за друштвени развој сачињена од 21 (двадесетједног) члана представника установа културе, здравства, социјалне заштите, предшколског васпитања (координатор – руководилац Одељења за друштвене делатности); група за инфраструктуру, заштиту животне средине и комуналне делатности сачињена од 17 (седамнаест) чланова представника ЈП, удружења грађана, саветница у оквиру општинског одељења и др.

✧ Партнерски форум

Шире консултативно тело (Партнерски форум) било је укључено у каснијим фазама процеса израде плана развоја општине Ковин, у фази финализације анализа стања по областима, као и у фази нацрта плана развоја (радна верзија пре организовања јавне расправе). Партнерски форум је обухватио представнике тематских радних група, али и додатне актере који нису учествовали у раду тематских група.

У процесу израде плана развоја општина Ковин је консултације спроводила континуирано, кроз све фазе процеса.

Решења о формирању координационог тела и тематских радних група објављени су на званичној веб страници општине Ковин у оквиру банера "Израда плана развоја општине Ковин 2022-2028."

Након реализације свих консултативних активности, општина Ковин је припремила и објавила **извештај о одржаним консултацијама**. Радна верзија плана развоја општине Ковин, са дефинисаним најважнијим елементима и поделементима (визија, приоритетни циљеви и мере, и њихови поделементи) постављена је у оквиру банера "План развоја општине Ковин 2022 – 2028." на званичној веб страници Општине, као и послата Партнерском форуму на усаглашавање.

На самом крају процеса, општина је у трајању од **XX** дана спровела јавну расправу у вези са Нацртом плана развоја општине Ковин 2022 – 2028.

2. Преглед и анализа постојећег стања

Општина Ковин се налази у југоисточном делу Аутономне Покрајине Војводине, у Јужнобанатском округу, а чини је **десет насељених места**: Баваниште, Скореновац, Гај, Делиблато, Ковин, Мраморак, Плочица, Дубовац, Мало Баваниште и Шумарак. Подручје Општине обухвата територију од 730 km². Територија општине Ковин подсећа на неправилан троугао, чији јужну границу чини река Дунав. На западу се територија Општине граничи са територијом општине Панчево, на северу са општинама Алибунар и Вршац, док се на истоку граничи са општином Бела Црква. Општину Ковин одикује веома повољан географски положај у војвођанској равници, на удаљености 145 km од Новог Сада и око 50 km од Београда. Такође, општина Ковин се налази на 56 km од државне границе са Румунијом, што указује на значајан транзитних положај Општине.

Општина Ковин припада **трећој групи развијености**, чији је степен развијености у распону од 60% до 80% републичког просека развијености⁵.

Слика 1. Општина Ковин - мапа

Извор: Google maps

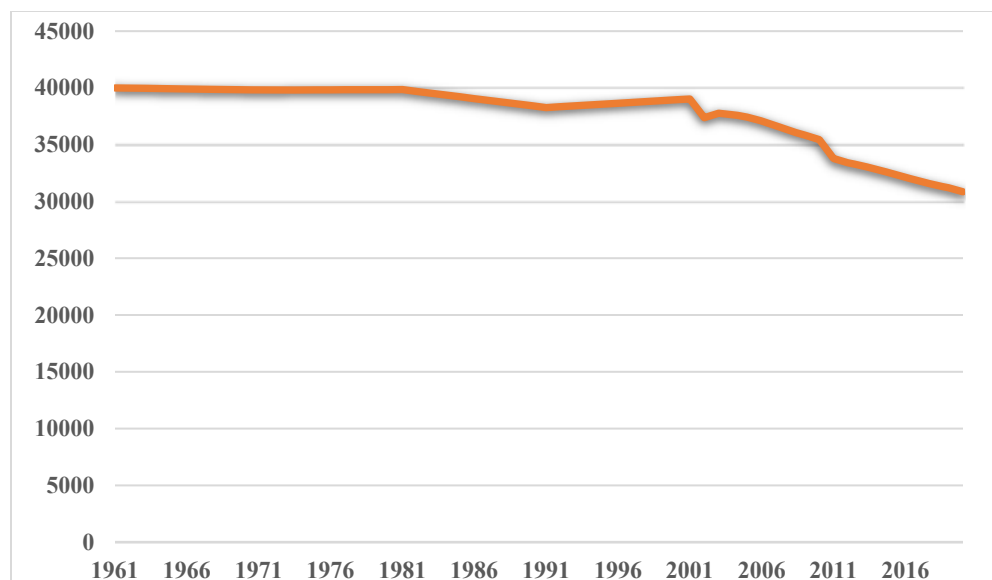
Демографија

У општини Ковин према последњим подацима из 2021. године живи 30.459 становника. Посматрајући период од 1961. године па до данас, број становника је смањен за 23,84%. Посматрајући од 2001. године евидентан је тренд смањења броја становника на територији општине Ковин. Просечна густина насељености Општине је 42 становника на km², што територију сврстава у категорију руралног подручја (према OECD класификацији)⁶.

Графикон 1. Кратање становништва

⁵ Уредба о утврђивању јединствене листе развијености региона и јединица локалне самоуправе

⁶ Према методологији ОЕЦД-а, локална самоуправа са густином насељености испод 150 становника по km².

Извор: Витална статистика, РЗС

Када је у питању старосна структура становника, према подацима из 2020. године, просечна старост у општини Ковин износи 43,29 година, што је близу просека Јужнобанатске области где просечна старост износи 44 године, и Републике Србије где износи XX. Индекс старења, као процентуално учешће особа старих 60 и више година према становништву млађем од 20 година, **општина Ковин бележи високу вредност индекса старења од 145,5 индексних поена** (2020. година), што је нешто повољнији податак у односу на Јужнобанатску област где је индекс старења 146 и Републику Србију где исти индекс износи 144 индексна поена.

Стопа укупне зависности Општине износи 50,3 у 2019. години. Ова стопа означава број деце (0-14) и старих лица (65 и више година) на 100 особа радног узраста. Ова стопа на нивоу Републике Србије износи 53,8 (у 2019. години), али има узлазни тренд, баш као и стопа укупне зависности Општине, што **представља велику развојну претњу**. Овде посебно треба напоменути да овај коефицијент не узима у обзир економску активност, већ је искључиво демографски показатељ, због чега је ситуација далеко гора, уколико се у обзир не узима укупно радно способно становништво, већ само радно активно.

Општину Ковин карактерише и **негативна стопа природног прираштаја** која је у 2019. години износи -7,12 промила, што је неповољније када податак посматрамо у односу на стопу националног нивоа чија је вредност -5, али и незнатно неповољније у односу на област, где је вредност стопе природног прираштаја -7 промила.

Удео старијег становништва 65 и више година, као проценат укупног становништва, износи 19,7% у 2019. години. Радно способно становништво у 2019. години чини удео од 66,5%, док удео младих у укупном становништву Општине износи 17,9%. Удео старијег становништва у укупном становништву општине Ковин се током анализираних година повећава (2017-2019.), док се удео младих у укупном становништву смањује из године у годину. Учешће радно способног становништва се такође смањује из године у годину, што представља лимитирајући развојни фактор.

Када је реч о **миграционом салду** становништва, који представља разлику броја досељеног и броја одсељеног становништва, посматрано по регионима Републике Србије, у 2019. години је поред Београдског региона, Регион Војводине остварио позитиван миграциони салдо. Миграциони салдо на нивоу АП Војводине износи 519, на нивоу Јужнобанатске области износи -111, док је на нивоу општине Ковин такође остварен **негативан миграциони салдо** од -102.

Депопулација становништва, старење становништва, негативан природни прираштај, негативан миграциони салдо односно одлив становништва су само неке од негативних појава које већ деценијама погађају, у већој или мањој мери, не само општину Ковин, већ и Републику Србију. Наведени подаци указују на постојање демографских проблема, који имају изразито неповољан утицај на све аспекте друштвено-економског живота Општине. Демографски проблеми са којима се општина Ковин суочава, у великој мери представљају ограничавајући фактор развоја поменутог подручја.

Организациона структура Општине

У оквиру Општинске управе образују се унутрашње организационе јединице за вршење сродних послова и Кабинет председника општине као посебна организациона јединица. Основна унутрашња организациона јединица је **одељење**. Ако природа и обим послова налажу, унутар основних унутрашњих организационих јединица могу се образовати уже организационе јединице: одсеци, а унутар одсека – групе. Основне унутрашње организационе јединице општине Ковин су:

- ✧ Одељење за јавне службе и општу управу;
- ✧ Одељење за урбанизам и стамбено комуналне послове;
- ✧ Одељење за привреду, имовинско-правне послове и послове локалног економског развоја;
- ✧ Одељење за буџет и финансије;
- ✧ Одељење за послове органа општине и заједничке послове.

Послове буџетске инспекције обавља буџетски инспектор као самостални извршилац, док послове интерне ревизије обавља интерни ревизор, такође као самостални извршилац. Кабинет председника општине је посебна организациона јединица која се образује за обављање саветодавних послова који су значајни за рад председника општине. Општинском управом руководи начелник, док радом основних и ужих организационих јединица руководе:

- ✧ руководилац одељења,
- ✧ шеф одсека,
- ✧ координатор групе.

Организационе јединице су дужне да међусобно сарађују и да размењују потребне податке и обавештења неопходна за рад и несметано функционисање Општинске управе.

Финансијски показатељи Општине

Општина Ковин има **степен самофинансирања изнад 60%**, тачније 64,2% у 2019. години. Овај податак указује на просечну финансијску самосталност и одрживост Општине односно способност да се Општина финансира из изворних и уступљених прихода. Ако се

посматрају неке упоредиве општине (Регион Војводине, 20.000 - 40.000 становника, III група развијености ЈЛС према Уредби), општина Ковин има просечну финансијску самосталност (Шид: 63,1%; Жабал: 63,7%; Оџаци: 64,4%).

Посебно је значајно напоменути да самосталност Општине у посматраном периоду (2017 – 2019.) има тренд раста, као и изворни и уступљени приходи.

Природни ресурси Општине

Најзначајнији природни ресурс Општине је **Делиблатска пешчара**, највећа европска континентална пешчара. Такође, значајан природни ресурс Општине јесте и **Специјални резерват природе "Краљевац"**, који се налази у насељеном месту Делиблато, на мање од 60 km удаљености од Београда и представља подручје нетакнуте природе. Подручје обухвата језеро Краљевац са својим сталним и плутајућим острвима која налетом ветра и водених струја потпуно мењају околни пејзаж, затим пашњак Спасовину и долину извора Обзовик. Даље, ту је свакако излетиште и језеро **Шљункара**, главна купалишна атракција настала након експлоатације шљунка. Језеро се снабдева искључиво подземном дунавском водом која се филтрира кроз слојеве шљунка, те водостај језера зависи од водостаја реке. Вода је јединствен и незаменљив природни ресурс ограничених количина и неравномерне расподеле. Управљање овим ресурсом подразумева равнотежу његовог коришћења, заштите и одржања природних функција и улоге. Општини Ковин припада 46 km обале реке **Дунав**, највећег Европског пловног пута. Дунав је еколошки коридор од међународног значаја, због обиља биљних и животињских врста које бројне разливе и канале (Провалија, Кубици, Смедеревска ада, Дунавац, Гајачки дунавац, Дубовачки рит...) користе као природно мрестилиште и станице у миграцији птица селица. Пољопривредно земљиште, такође представља значајан природни ресурс Општине.

Животна средина и комунална инфраструктура

На водоводну мрежу у 2019. години у општини Ковин прикључено је 10.800 домаћинстава односно 97,1% домаћинстава. Укупна дужина водоводне мреже Општине износи 405 km. Водоснабдевање на територије Републике Србије се реализује кроз 18 регионалних система за снабдевање водом, а општина Ковин припада јужнобанатском регионалном систему. Водовод у општини Ковин није јединствен систем. Ковин има комплетно урађену водоводну инфраструктуру: од изворишта, постројења за пречишћавање, до дистрибутивне мреже и резервоара у саставу постројења. Сва насељена места Општине имају јавни водовод, извориште воде и изграђену водоводну мрежу. Пречишћавање воде постоји у Баваништу, где је 2017. године пуштена фабрика воде у рад, у Дубовцу и Плочици где су постројења за прераду воде у погону од почетка 2022. године и у Скореновцу где је постројење у раду од 2016. године. У осталим насељеним местима: Делиблато, Мраморак, Гај, Шумарак и Мало Баваниште, не постоји прерада воде. Комплетан водоводни систем на територији општине Ковин је грађен пре неколико деценија, са азбестним и челичним цевима које нису прихватљиве према новим стандардима безбедности у водоснабдевању. Као последица старе неадекватне мреже јављају се велики губици воде у систему. Замена водоводне мреже треба да буде један од приоритетних задатака у наредном периоду. Проценат прикључених домаћинстава на канализациону мрежу у 2019. години износи 38% прикључених од укупног броја домаћинстава на територији Општине. Укупан број

прикључених домаћинстава на канализациону мрежу износи 4.232 домаћинства, док је укупна дужина канализационе мреже 56 km.

Издавања из локалног буџета за Програм 6 - Заштита животне средине износе у просеку 5,04% од укупног буџета Општине, што је значајно изнад просека (анализа на бази узорка – СКГО” и који износи 2,83%. Овај податак указује да општина Ковин издваја више средстава за активности везане за очување животне средине у односу на друге општине. Овај износ троши се на:

- ✂ Управљање заштитом животне средине;
- ✂ Заштитом природе;
- ✂ Управљање отпадним водама;
- ✂ Управљање комуналним отпадом;
- ✂ Управљање осталим врстама отпада и друго.

Према Националној стратегији за управљање отпадом, општина Ковин припада Регионалном центру за управљање отпадом Панчево. Тренутни капацитет депоније у Ковину је давно премашен, тако да општина Ковин има константан проблем са депоновањем отпада. Свако насељено место има бар једну дивљу депонију, од којих су неке у непосредној близини, или чак у оквиру заштићених подручја.

Саобраћајна инфраструктура

Постојећу саобраћајну инфраструктуру општине Ковин чине путеви различитог хијерархијског нивоа, који својом изграђеношћу омогућавају несметано одвијање саобраћаја, на задовољавајући начин. На територији општине Ковин најзначајнији правци путне мреже су:

- ✂ Пут I реда, Магистрални пут бр. 24 Панчево - Ковин - Смедерево (M24)
- ✂ Пuteви II реда, Регионални путеви бр. 123 Алибунар – Делиблато – Ковин и пут бр.115 Ковин – Бела Црква.

Путну мрежу општине Ковин чини 107,322 km путева различитог нивоа и квалитета, од чега је 100% путева пут са савременим коловозом. На простору Општине имамо 24,66 km државних путева I реда, 40,06 km државних путева II реда и 42,5 km општинских путева. Густина путева се није значајно мењала на територији општине Ковин и у 2019. години износи 0,1km/km². Општина спада у најмање у панелу локалних самоуправа са којима је општина Ковин, по овом показатељу, упоређена.

Друштвени развој

Надлежности локалне самоуправе, као и друга питања од значаја за остваривање њених права и дужности, дефинисане су Законом о локалној самоуправи. Конкретно, када је реч о области друштвених делатности односно друштвеног развоја, у питању су сектори предшколског и основног образовања, социјалне и здравствене заштите, културе и спорта.

Предшколско васпитање

Обухват деце јасленог узраста на нивоу општине Ковин је око 5,2%, што је ниже у поређењу са просеком Србије од 28,1%, такође и обухват вртићког узраста од 32,5% не превазилази просек Републике Србије који износи 66,4%. У поређењу са Јужнобанатском облашћу, којој Ковин припада, и где обухват деце износи 17,3% за јаслени, и 52,6% за вртички узраст, **општина Ковин је испод просека за оба узраста. Обухват деце предшколско-припремним програмом је испод 100%**, односно за девојчице износи 96,8%, док је за дечаке 100%. Повољан податак је тај да не постоји проблем са капацитетом објеката у предшколском васпитању, имајући у виду да нису евидентирана деца која нису примљена због попуњености капацитета. Изградњом и отварањем новог објекта (вртића) 21.02.2021. године у Ковину, у другој месној заједници, са капацитетом за пријем 150-оро деце решен је дугогодишњи проблем листе чекања. **На територији општине Ковин програми предшколског васпитања и образовања у полудневном и целодневном трајању одвијају у оквиру једне Предшколске установе „Наша радост“ Ковин и укупно 10 објеката (2 у Ковину и 8 у насељеним местима општине Ковин.** Укупан број уписане деце тренутно износи 640. Објекти се налазе о добром стању, али захтевају улагања, конкретно адаптацију и прилагођавања простора у складу са потребама, како би се обезбедили додатни капацитети и адекватан квалитет пружања услуга предшколског васпитања. Због великог интересовања родитеља, за упис и укључивање деце млађег узраста у вртић и у програме предшколског васпитања и образовања у целодневном трајању, поготово родитеља деце из насељених места који су због запослења везани за Ковин и остале градове у близини, постоји потреба за реконструкцијом централног објекта на адреси Трг Жарка Зрењанина бр.10, Ковин.

Основношколско образовање

У општини Ковин постоји десет основних школа, 3 у Ковину, 7 у насељеним местима и 2 ван матичне школе, у Малом Баваништу, при ОШ „Јован Јовановић Змај“ Ковин и у Плочичком риту, при ОШ „Ђура Филиповић“ Плочица. Према томе можемо рећи да је у сваком насељеном месту Општине постоји матична установа основног образовања. Што се тиче нето стопе обухвата основним образовањем, општина Ковин је испод просека у 2019. години и Републике Србије (93,9%), али и Јужнобанатског округа (90,7%)⁷. Стопа одустајања од школовању у основном образовању у општини Ковин износи 1,9%, и виша је у односу на национални и у односу на ниво области, где стопе одустајања износе 0,6 % и 0,9 % респективно. Стање школских објеката је такво да захтева улагања и замену столарије, затим санацију крова, реконструкцију санитарних чворова, асфалтирање стаза и прилаза, замену инсталација, замена котлова за грејање, подова, фасаде и слично.

Средњошколско образовање

На територији општине Ковин, постоје две средње школе, гимназија и средња стручна школа „Бранко Радичевић“ Ковин и Средња стручна школа „Васа Пелагић“ Ковин. У Гимназији и средњој стручној школи „Бранко Радичевић“ Ковин постоје три смера и то су гимназија-општи смер, економски техничар и електротехничар информатик

⁷ Дев Инфо

технологија. Што се тиче средње стручне школе, смерови у оквиру трогодишњег програма су: цвећар-вртлар, руковалац-мехничар пољопривредне технике, конобар, кувар, трговац, бравар-заваривач. У оквиру четворогодишњег програма доступан је смер туристичко-хотелијерски техничар, техничар хортикултуре и пољопривредни техничар. Према статистичким подацима из 2019. године, од укупног броја уписане деце у средње школе, највише је уписаних у четворогодишње стручне школе, затим у трогодишње стручне школе, а најмање је уписаних у гимназије.

Социјална заштита

Развијеност услуга социјалне заштите у надлежности локалне самоуправе је на ниском нивоу. Према подацима о услугама социјалне заштите у надлежности ЈЛС, у општини Ковин је током посматраног периода пружена следећа услуга – Помоћ у кући за одрасла и инвалидна лица.

Обухват корисника новчане социјалне помоћи је **релативно висок**, и у 2019. години износи 7,3%, и виши је посматрајући га у односу на Републику Србију и Јужнобанатску област, где износи: 3,1%, односно 5,5%. Када је реч о корисницима дечијег додатка 0-17, њихов удео у укупној популацији Општине у 2019. години износи 25,6%, што је већи обухват него на нивоу области (19,5%), такође већи и у поређењу са Републиком Србијом (17,75%). Број корисника социјалне заштите на евиденцији ЦСР као % укупног броја становника износи 29,68%, што је такође већи обухват у поређењу са Републиком и Јужнобанатским округом. Обухват становништва програмима социјалне помоћи, који се често се узима као показатељ социјалне заштите како на националном тако и на локалном нивоу али и за креирање различитих индекса на локалу, заправо није адекватан. Наиме, учешће корисника корисника програма новчане социјалне помоћи и дечијег додатка који су новчана давања са циљем смањења сиромаштва, су у случају перфектне таргетираности прокси показатељи за материјални положај становништва.

Култура и спорт

На подручју општине Ковин **значајан је број установа и удружења** која се баве културном делатношћу и активностима у области спорта. Нека од њих су:

⇒ Установа ”Центар за културу” Ковин

Програм Центра за културу Ковин током године садржи бројне активности, као што су:

- Манифестације: Светосавска академија, Фестивал традиционалне етно музике (одржава се у Кавадарцима, С. Македонија), Концерт поводом 8. март-а, Фестивал „КОПС“ (ковински позоришни сусрети), смотре: рецитатора, музичког стваралаштва (КУД-ови, оркестри, хорови), ликовног стваралаштва, дечији муички фестивал, концерт поводом обележавања Ковинске славе, Ковинско културно лето, Октобарски ликовни салон, Музички фестивал ”Бомб”, Фестивал традиционалне етно музике ”Срма”, Новогодишња дечија позоришна представа. Центар за културу Ковин има успешну сарадњу са Основним и Средњим школама у припреми за дан школе, са предшколском Установом „Наша радост“ и са Установом „Ласта“

⇒ **Библиотека „Вук Караџић“ Ковин**

Библиотека „Вук Караџић“ Ковин је културно-информациони центар локалне заједнице и активни учесник у креирању културног амбијента општине Ковин. Своју функцију остварује у библиотеци у Ковину и у седам огранака на територији наше општине: у Баваништу, Мраморку, Делиблату, Гају, Дубовцу, Скореновцу и Плочици. Поседује пријемно одељење, дејче, читаоницу и завичајну збирку. Библиотека „Вук Караџић“ Ковин има укупно 11 запослених. Сви огранци су комплетно уређени и опремљени.

⇒ **Установа за спорт**

“Установа за спорт“ Ковин основана је 2017. године. Од свог оснивања самостално и у сарадњи са другим спортских организацијама, пре свих са Спортским савезом општине Ковин, у спортским објектима Установе одржаване су различите спортске манифестације које су на најсврхисходнији начин промовисале спорт. Током 2020. године, Установа за спорт реализовала је бројне активности.

⇒ **Зграда за мале спортове**

Званично је отворена 2018. године, док је сама изградња започета 2006. године. Доступна је свим узрастима од оних најмлађих до сениорских категорија организација у области спорта. У објекту се реализују рекреативне активности деце, младих као и старијих суграђана. Две сале са татами подлогом, кардио сала, теретана, шах сала, могућност играња стоног тениса су максимално коришћене у складу са важећим мерама и утврђеним распоредом. Термини у малој и великој сали су распоређени према потребама спортских удружења-клубова и коришћени су у оквиру 8 дневних термина, док се код коришћења теретане водило рачуна о динамици и броју корисника у оквиру једног термина.

⇒ **Зграда за спорт и физичку културу**

Зграда за спорт и физичку културу је место разнородних спортских и школских дешавања и једини објекат у ком се реализују тренажне и такмичарске активности за већи број спортских грана и дисциплина спортских удружења/клубова.

Економски развој

Регистрована запосленост на територији општине Ковин у 2019 износила је 27%, што је негде у просеку посматрајући упоредиве општине (Шид 26%, Жабаљ 28%, Озаци 30%). Од укупног броја запослених, чак 70% је у правним лицима према подацима из 2019. године. **Највећи број запослених на територији општине Ковин је у сектору прерађивачке индустрије** и то 22,9% што указује на изузетан значај ове делатности на територији Општине. Након прерађивачке индустрије, значајан број запослених је и у сектору трговине на велико и мало и поправци моторних возила. **Стопа незапослености у 2019. на територији општине Ковин је 24,71%⁸.**

Према старосној структури Општине, **највише незапослених је међу старосном групом 30 до 54 године** и износи 55%. Иста старосна група преовлађује на територији

⁸ Однос броја незапослених и збира броја запослених и незапослених лица (подаци: Аналитички сервис ЈЛС)

Јужнобанатске области, као и на нивоу Републике Србије. Удео неквалификованих у структури незапослених на територији општине Ковин износи чак 45,42%, док је тај удео заједно са онима који су полуквалификовани (приучени) и са нижом стручном спремом 51,09% (подаци из 2020.). Ови подаци су озбиљно алармантни и указују на велики проблем када је реч о развоју подручја Општине. Поредећи са одабраним упоредивим општинама, може се рећи да ситуација у општини Ковин мало лошија, односно да је готово у свим општинама из ове категорије ситуација мало боља. Карактеристика незапослености у општини Ковин је **висок удео дугорочно незапослених лица** од укупног броја незапослених који износи чак 65,9% , док је удео незапослених жена 54,4%. Посебно алармантан податак је да је чак 51,1% незапослених лица без квалификација⁹.

На територији општине Ковин, просечне нето зараде су негде у просеку општина са којима је вршено упоређивање, ниже су од просека Републике Србије. Оно што је веома значајно је да **просечне зараде током година имају растући тренд**.

Када је реч о извозу, општина Ковин остварује **значајан суфицит спољнотрговинске размене**, који има тренд раста током посматраних година. Годишње стопе раста извоза и увоза су позитивне, са тим да је стопа раста увоза већа и показује растући тренд, у односу на стопу раста извоза, која са годинама значајно опада. Позитивне стопе раста извоза и увоза су веома значајне јер показују већу отвореност локалне заједнице, већи прилим девизних средстава и већу привредну активност уопште. Обим спољнотрговинске размене кроз посматране године значајно расте. Сектори који остварују највећи извоз на територији општине Ковин су: **фармацеутска индустрија, прехранбена индустрија и металопрерађивачка индустрија**.

Предузетничка клима

Присутан је благи раст броја активних предузетника, уз годишње осцилације, кроз године. Не узимајући у обзир број новооснованих и брисаних предузетника у 2020. години с обзиром на ситуацију са пандемијом Ковид 19, због чега 2020. година не даје податке који би требали да буду део редовне статистике. **Нето ефекат нових предузетника је позитиван** и у 2019. години износи 1,3 што значи да се на 10 угашених предузетника отвори 13 нових.

Када је реч о активностима општине Ковин у делу подстицаја развоја предузетништва, сваке године усваја се Локални акциони план запошљавања у сарадњи са Националном службом за запошљавање. Општина обезбеђује 50% средстава за финансирање мера, док за других 50% конкурише код Министарства рада, запошљавања и социјалне политике. Једна од мера од значаја за развој предузетништва је мера "самозапошљавање". Последње три године средства за наведену меру су увећана због изузетног интересовања грађана. Сваке године за ову меру обезбеђује се 5.000.000,00 динара, односно 250.000 динара по отвореној предузетничкој радњи. Наведена средства су бесповратна. Из наведеног се може закључити да је ситуација у општини Ковин по питању предузетничке климе, повољна.

⁹ Аналитички сервис ЈЛС, податак из 2019. године

Подстицаји регионалног развоја

Када је реч о подстицајима, општина Ковин и субјекти са њене територије су у целом посматраном периоду највише средстава повлачили од Министарства финансија, док су од осталих реализатора повлачили мање и прилично уравнотежено, а најмање од покрајинских секретаријата.

Када је реч о наменама, општина Ковин и субјекти са њене територије, значајна средства повукли су за подстицање пољопривреде током целог посматраног периода (2017-2020.), затим за подстицање запошљавања, док су током 2020. значајнија средства повучена за подстицање производње. Општина није повлачила значајнија средства за комуналну инфраструктуру, након 2017. године.

Посматрајући кориснике, највише средстава сваке године повлаче пољопривредна газдинства и микро мала и средња предузећа, али и локална самоуправа. Када је врста финансијској подстицаја у питању, највише средстава се повлачи у виду бесповратних субвенција, али и у виду кредита.

Пољопривреда и рурални развој

Општинско земљиште је плодно и доминирају ритске црнице, ливадске црнице и чернозем. Јужним делом општине протиче Дунава, клима је умерено континентална. За област пољопривреде и руралног развоја у општини Ковин задужено је Одељење за привреду, имовинско-правне послове и послове локалног економског развоја, које обавља и различите друге активности. Пољопривредници општине Ковин обрађају се пољопривредно-стручној служби Вршац, Агрозавад Вршац. Како се пољопривреда сматра веома битном привредном активношћу на територији општине Ковин, од значаја је добро постављена одговорност у оквиру организационе структуре Општине за ову област.

Територија Општине припада рејону пољопривредне ратарске производње "Јужни Банат" са производњом основних ратарских култура, али и лековитог, ароматичног и зачинског биља. Подручје је погодно за развијање сточарства, нарочито аутохтоних раса. **Земљиште се углавном користи за ратарске културе.** На највећем броју површина, готово на половини, гаји се кукуруз, затим сунцокрет, соја и пшеница. Значајан део површина заузимају ливаде и пашњаци, а посебно је значајна чињеница да општина Ковин има дугу традицију узгоја лековитог биља, од чега је највише површина под наном (мента), а ту су и камилица, матичњак и друге. **На територији Општине развијено је и пчеларство.** Мед из Делиблатске пешчаре је један од брендова који овај регион истиче испред других. Регионална развојна агенција „Јужни Банат“ Панчево у сарадњи са Општином Ковин и удружењима пчелара Јужног Баната добила је заштиту регистроване географске ознаке „Делиблатски мед“ за цветни мед.

Укупно расположиво пољопривредно земљиште на територији општине Ковин је 53.317 хектара. За пољопривреду се користи 63,98% укупне површине Општине, јер велики део припада Делиблатској пешчари (од 34.829,32 ха укупне површине, 53% припада подручју општине Ковин). Од укупно расположивог пољопривредног земљишта, за пољопривредну активност користи се 87,61%. На територији Општине тренутно постоји 17 пољопривредних задруга и 6 пољопривредних удружења, од којих је већина углавном

орјентисана према ратарској производњи, а мањи број за производњу лековитог и зачинског биља.

Запосленост у пољопривреди, као и обим и структура радне снаге пољопривредних газдинстава спадају у факторе од пресудног утицаја на динамику структурних промена у пољопривреди и њен укупни развој. Према подацима из 2019. године, **број запослених у пољопривреди, шумарству и рибарству, као проценат укупног броја запослених износи 7,7%**, што указује да пољопривреда има изузетан значај за општину Ковин.

Туризам

Поред пољопривреде и индустрије на којима се тренутно базира развој општине Ковин, туризам може представљати развојну шансу. Значајни природни ресурси и добар географски положај дају добре могућности да се, поред приоритетних сектора, развије и туризам и обезбеди додатни приход локалном становништву, али и инвестиције.

Према подацима о запослености по секторима, у сектору услуга смештаја и исхране запослено је у последњих пар година негде у просеку 3,1% укупног броја запослених, што говори о не тако великом утицају туризма на приходе локалног становништва.

Општина Ковин богата је бројним природним и културно – историјским мотивима. Најзначајнији природни туристички мотив свакако је Делиблатска пешчара. Општина Ковин захвата више од половине површине Делиблатске пешчаре, највеће европске континенталне пешчаре, једног од најзначајнијих станишта птица, специфичне микроклиме са преко 900 различитих врста биљака, угрожених врста животиња и као таква представља отворену енциклопедију за научнике, ђаке, природњаке и екологе. Природне одлике и инфраструктура на овом подручју тренутно омогућују развој спортско-рекреативног, ловног, еко-туризма, екскурзионог и манифестационог туризма. Најразвијенији је свакако ловни туризам, који доноси и највеће приходе од туризма, а затим и дечији и омладински екскурзиони и спортско рекреативни туризам. Захваљујући Школско – рекреативном центру „Чардак“, који обезбеђује смештај у павиљонима за 130 гостију, ресторан са кухињом за 500 гостију, спортске терене и обележене пешачке стазе, може се рачунати на добру основу за развој различитих видова туризма, али је неопходно додатно улагање у заосталу инфраструктуру и стварање нових туристичких садржаја који ће привући већи број гостију.

Специјални резерват природе ”Краљевац” друго је најзначајније природно станиште на територији општине Ковин, у насељеном месту Делиблато. Ово подручје идеално је за разне активности као што су спортски риболов, пешачење и упознавање резервата у пратњи стручног водича, возња чамцима, посматрање птица и фото-сафари, уз могућност организовања еко радионица. Током 2019. године израђен је План управљања Специјалним резерватом природе „Краљевац“ за период 2020 - 2029. године.

Излетиште и језеро Шљункара, које представља главну купалишну атракцију током летњих месеци. Језеро је настало након експлоатације шљунка и снабдева се искључиво подземном дунавском водом која се филтрира кроз слојеве шљунка, те водостај језера зависи од водостаја реке. Уређени спортски терени, али и изградња затвореног полуолимпијског базена, уз обогаћивање понуде, допринеће адекватној валоризацији Шљункаре.

За развој туризма општине Ковин веома је значајна близина границе са Републиком Румунијом, као и градова Панчева и Београда, и сам излазак на реку Дунав. Посебно треба споменути бициклическу руту Еуровело 6 која повезује Атлант и Црно море, а која кроз Ковин пролази целом дужином тока Дунава, уз насип. Ово представља идеалну туру за упознавање природних вредности Општине, посматрање птица и комбинацију са посетом културним знаменитостима општине Ковин.

Ковински Дунавац, рукавац Дунава, дужине 1500 метара, представља природни зимовник за чамце и мања наутичка пловила. Постављање понтона за привез, капацитета 131 везова, допремање инсталација, воде и тоалета кораци су ка уређењу Дунавца као марине, за шта су неопходна озбиљнија инфраструктурна улагања. Ковински Дунавац овог лета постао је богатији за две шајке (мањи туристички бродови) за вожњу Дунавом и туристичко разгледање културних и природних знаменитости које је река Дунав кроз историју, као друга најзначајнија европска река и стратешки важна линија, на свом току природно или људском руком креирала (Смедеревска, Рамска, Голубачка тврђава, аде, богато приобаље).

Културни ресурси не смеју бити занемарљиви, а главни културни ресурс који говори о историји града Ковина и насељавању на овим подручјима представљају остаци тврђаве средњовековног града Ковина, који је имао велики стратешки значај за одбрану јужне границе Угарске од Османског царства. Након друге фазе, на овом локалитету ускоро почиње и трећа фаза археолошких ископавања и истраживања и након одобрења Завода за заштиту споменика планиран је видиковац на некадашњој донжон кули, а овакав пројекат уз додатно објашњење допринео би адекватнијој валоризацији овог подручја. Стари мост у Плочици (Мост Марије Терезије), мост на сувом, заслужује адекватну пажњу и валоризацију у туристичке сврхе. Неопходно је најпре мост заштити, а затим и цео простор адекватно уредити и привести намени. Манастир Баваниште, као културни и верски објекат привлачи велики број верника, а уз промовисања значаја манастира у културном животу нашег народа, неопходно је уредити и прилазне путеве манастиру из правца Ковина и Панчева.

Општина Ковин има основану туристичку организацију, која делује као директни буџетски корисник. Основне активности које реализује туристичка организацију су: манифестације, пројекти, сајмови, радионице и едукације, презентације туристичких потенцијала и слично. Туризам на територији општине Ковин свакако представља један од развојних потенцијала, али према тренутним економским показатељима, не може се рећи да је туризам развијен. Занимљива атракција јесте изграђена макета тока Дунава (од ушћа Тисе до ХЕ Ђердап) на простору Старог Града, дужине 146 метара, са верним приказом дубине, ширине, притокама, рукавцима и др.

Општина Ковин има и значајан број манифестација које привлаче бројне посетиоце, од којих су најзначајније Стари лала, Дани ћирилице и Дани мађарске кухиње.

Што се тиче локалитета од значаја за развој туризма, локалитет Горња шума може да се искористи као излетиште, али и за развој ловног туризма, локалитет Аде на Дунаву може да се уреди као плажа, а има потенцијала за развијање руралног и еко туризма, као и наутичког туризма, пре свега када буду испоручене шајке за пловидбу Дунавом и обилазак околних интересантних локација.

Од локалитета тренутно доступних туристима за обилазак интересантна је Макета тока Дунава, али обзиром да ”вода не тече”, она не изгледа репрезентативно јер је услед опадања лишћа у парку, често у веома прљавом стању.

На састанцима радних група које су одржане у току прве фазе процеса израде плана развоја, дефинисана је SWOT матрица као један од најзначајнијих алата дефинисања фактора који имају утицај на развој општине. SWOT анализа је резултат како анализе доступних података, тако и усаглашеног става чланова тематских радних група до кога су дошли на основу анализе постојећег стања у општини Ковин. Дефинисана SWOT матрица представља значајан алат за разумевање стања на подручју, у свим областима, као и алат за доношење одлука.

SWOT матрица

Снаге	Слабости
✂ Људски ресурс – младо образовано становништво ✂ Добро опремљена индустријска зона, са планом проширења ✂ Гасовод покрива целу општину Ковин ✂ Грађевински замајац у изградњи стамбених зграда ✂ Ширење капацитета домаћих инвеститора („Премил“) ✂ Решавање проблема са пијаћом водом у свим насељеним местима ✂ Константна реконструкција и уређење сеоске инфраструктуре ✂ Изграђен нови вртић ✂ Изграђен нови објекат Хитне помоћи и физикалне медицине ✂ Солидни смештајни капацитети за прихват туриста ✂ Специјални резервати природе – Делиблатска пешчара и Краљевац, који поседују неискоришћен туристички потенцијал ✂ Наутички туризам у развоју – набављене су две шајке за превоз туриста ✂ У току је изградња затвореног полуолимпијског базена на Шљункари ✂ Развијен манифестациони туризам ✂ Финансирање јавних радова, самозапошљавања и запошљавања особа са посебним потребама ✂ Аграрни фонд за пољопривреднике ✂ Систем канала за наводњавање и одводњавање	✂ Депопулација становништва, негативан природни прираштај, негативан миграциони салдо ✂ Лоше стање објеката основних школа у насељеним местима, објекти су нефункционални, све је мањи број деце, а неопходна су огромна средства и велика подршка државе за њихову реконструкцију ✂ Недостатак стручног кадра у основним школама ✂ Неадекватан превоз деце из насељених места ✂ Недостатак кадрова у здравству ✂ Неадекватне услуге социјалне заштите (недостатак геронто домаћица) ✂ Недовољни капацитети Народне кухиње ✂ Непостојање дома за смештај старих лица ✂ Лоше стање објекта Дома културе (кров и фасада) ✂ Лоша информисаност становништва (у општини не постоји телевизија, само Бус радио – слаба слушаност) ✂ Мали број стручних кадрова амбициозних за рад у туристичкој индустрији (ТОО, угоститељство) ✂ Непостојање локалног туристичког водича за увезивање и презентовање туристичке понуде ✂ Неадекватно управљање најважнијим туристичким ресурсима – СРП „Делиблатска пешчара“ и „Краљевац“

✘ Уређени спортски објекти и садржаји у свим насељеним местима општине ✘ Развијен систем организације спортских кампова и промоције спорта, као и реализација пројеката у овој области.	✘ Неприлагођеност спортских објеката потребама особа са инвалидитетом ✘ Мањи број слободних термина у школским салама за спорт и рекреацију ✘ Непостојање система текућег одржавања спортских објеката, посебно фудбалских терена
Шансе	Претње
✘ ЕУ грантови (Interreg IPA СВС, ИПАРД, Дунавски транснационални програм) ✘ Коришћење саобраћајне доступности и повезаности за довођење нових инвеститора ✘ Планирано изградње нове индустријске зоне ✘ Континуирана реконструкција комуналне инфраструктуре и саобраћајница у свим насељеним местима за квалитетнији живот и стандард становника ✘ Решавање неадекватног система управљања ШРЦ „Чардак“ (Војводина шуме) кроз јавно-приватно партнерство ✘ Формирање Фонда за развој туризма у сеоским подручјима ✘ Програм развоја туризма од 2022-2025. ✘ Правилник о директној продаји (продаја на “кућном прагу”) ✘ Потенцијал за унапређење развоја пољопривредне производње	✘ Даља миграција становништва из општине у веће градове у Србији и државе ЕУ ✘ Близина бесцаринске зоне у Смедереву, која пружа повољније услове за долазак страних инвеститора ✘ Дуг временски период потребан за решавање проблема имовинско – правних односа и конверзије земљишта за потребе изградње нове индустријске зоне ✘ Потенцијални проблем недостатка високо образованог кадра на евиденцији НСЗ у случају доласка нових инвестиција, односно недостатак тржишно оријентисаних кадрова ✘ Економска криза као последица пандемије и тренутног рата у Украјини

3. Визија

Општина Ковин је 2028. године здрава и безбедна заједница у којој живе задовољни грађани, општина са конкурентном привредом, препознатљивом пољопривредном производњом, богатом културном и туристичком понудом, комуналном инфраструктуром и услугама у служби заштите животне средине и унапређења квалитета живота, општина која све своје активности спроводи у сарадњи са грађанима, цивилним и пословним сектором.

4. Приоритетни циљеви и мере

Развојни правац Комунална инфраструктура и услуге у служби заштите животне средине и унапређења квалитета живота	Приоритетни циљ	Мере за остварење приоритетног циља
	ПЦ 1 – Здравствено исправна и доступна вода за пиће за све становнике Општине Ковин	МЕРА 1.1. : Реконструкција система водоснабдевања МЕРА 1.2.: Модернизација постојећих постројења за производњу пијаће воде МЕРА 1.3.: Унапређење коришћења и очувања пијаће воде као ресурса
	ПЦ 2 - Изграђена модерна инфраструктура за прикупљање и пречишћавање отпадних вода на територији општине Ковин	МЕРА 2.1.: Реконструкција постојећег и изградња новог система фекалне и атмосферске канализације МЕРА 2.2.: Изградња постројења за пречишћавање отпадних вода
	ПЦ 3 – Успостављен систем одрживог управљања комуналним отпадом на територији општине Ковин	МЕРА 3.1.: Санација и рекултивација постојећих несанитарних депонија МЕРА 3.2.: Развој система сепарације отпада и рециклажних активности МЕРА 3.3.: Подизање свести становништва о заштити животне средине
	ПЦ 4 – Развој локалне саобраћајне инфраструктуре и јавних површина	МЕРА 4.1. Реконструкција и модернизација саобраћајне инфраструктуре МЕРА 4.2. Реконструкција постојеће и изградња нове бициклистичке инфраструктуре МЕРА 4.3. Безбедност у саобраћају
	ПЦ 5 - Унапређење енергетске ефикасности и смањење потрошње енергије	МЕРА 5.1. Подизање еколошке свести у области корићења МЕРА 5.2. Унапређење енергетске ефикасности јавних објеката МЕРА 5.3. Унапређење енергетске ефикасности објеката за становање
	ПЦ 6 - Унапређење система заштите животне средине са циљем побољшања квалитета живота грађана	МЕРА 6.1. Праћење квалитета ваздуха обезбеђивањем аутоматске станице МЕРА 6.2. Иницијатива за заштиту још 3 предела

Развојни правац Одрживи економски развој	ПЦ 7 - Унапређени услови за повећање запослености грађана у општини Ковин	МЕРА 7.1.: Вођење активне политике запошљавања и пружање подршке привредним субјектима на територији Општине МЕРА 7.2.: Изградња и опремање радних зона
	ПЦ 8 - Успостављање механизма за подршку развоју пољопривреде и руралном развоју	МЕРА 8.1.: Унапређење услова за развој пољопривредне производње МЕРА 8.2.: Унапређење знања, вештина и способности пољопривредних произвођача
	ПЦ 9 - Унапређен амбијент за развој туризма у општини Ковин	МЕРА 9.1.: Унапређење туристичке инфраструктуре МЕРА 9.2.: Промоција постојећих и креирање нових туристичких садржаја МЕРА 9.3. Креирање позитивног амбијента за подстицање приватног сектора у развоју туристичке инфраструктуре

РАДНИ ДОКУМЕНТ

Развојни правац Друштвени развој - доступне и квалитетне услуге за све грађане	ПЦ 10 - Квалитет система образовања у општини Ковин је значајно унапређен	МЕРА 10.1.: Реконструкција и доградња ради унапређења стања централног објекта предшколске установе, као и опреме
	ПЦ 11 - Унапредити систем пружања социјалних услуга доступних становницима општине	МЕРА 11.1.: Инфраструктурни радови и опремање објеката социјалне заштите
	ПЦ 12 – Висок квалитет примарне здравствене заштите и покривеност услугама	МЕРА 12.1. Капиталне инвестиције, одржавање и опремање Дома здравља МЕРА 12.2. Унапређење стања јавног здравља МЕРА 12.3 Унапређење рада запослених у Дому здравља МЕРА 12.4 Јачање тржишне орјентације Дома здравља
	ПЦ 13 – Подигнут квалитет културних садржаја и услуга установа културе	МЕРА 13.1. Реконструкција и модернизација објеката културе МЕРА 13.2. Унапређење понуде културних садржаја

ПЦ 14- Унапређена спортско-рекреативна инфраструктура и квалитет пружања услуга у области спорта	МЕРА 14.1 Унапређење спортске инфраструктуре
--	--

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 1:	Здравствено исправна и доступна вода за пиће за све становнике Општине Ковин	
ДОПРИНОС ЦОР АГЕНДА 2030	Циљ	<u>Циљ 6</u> – Обезбедити доступност и одрживо управљање водом и санитарним условима за све
	Подциљ	<u>Подциљ 6.1.</u> До 2030. постићи универзалан и једнак приступ безбедној и приуштивој пијаћој води за све <u>Подциљ 6.3.</u> До краја 2030. унапредити квалитет воде смањењем загађења, елиминисати расипање и на најмању могућу мери свести испуштање опасних хемикалија и материјала, преполовити удео
Показатељ ЦОР	6.1.1 Удео становништва које користи пијаћу воду из система којима се безбедно управља (%) Мод. 6.6.1. Јединица локалне самоуправе поседује успостављене и оперативне политике и процедуре за учешће локалних заједница у управљању водоснабдевањем и санитацијом	
Веза – преговарачко поглавље са ЕУ	Поглавље 20: Животна средина 27.4 Управљање водама	

Показатељ исхода 2022. (базни)	Показатељ исхода 2028. (циљни)
30% становника општине Ковин има приступ безбедној и приуштивој води Извор: Институт за јавно здравље (2020.)	60 % становника општине Ковин има приступ безбедној и приуштивој води Институт за јавно здравље (2028.)

ОПИС ПРИОРИТЕТНОГ ЦИЉА

На подручју општине Ковин готово сва домаћинства (97,1%) су прикључена на систем водоснабдевања. Сва насељена места општине, имају јавни водовод: извориште, изграђену водоводну мрежу, али не и постројење за прераду воде. Пречишћавање воде се врши у Ковину, Баваништу, Плочици, Дубовцу и делимично у Скореновцу. Постојења за прераду воде нису изграђена у Мраморку, Делиблату, Гају, Малом Баваништу и Шумарку. Опште карактеристике система водоснабдевања су: недовољан капацитет водозахвата, неизграђеност водоводне мреже, недовољан притисак у мрежи, недовољан степен поузданости водоснабдевања, застарелост разводне мреже, велики губици, нелегални прикључци. Иако општина Ковин на својој територији има највеће налазиште пијаће воде, са изворишта на потезу Гај-Дубовац, стање водоснабдевања није у потпуности решено. Комплетан водоводни систем на територији општине Ковин је грађен пре неколико

деценија, са азбестним и челичним цевима које нису прихватљиве према новим стандардима безбедности у водоснабдевању. Као последица старе неадекватне мреже јављају се велики губици воде у систему. Замена водоводне мреже треба да буде један од приоритетних задатака у наредном периоду.

Општина Ковин планира реализацију неколико капитални пројеката, који подразумевају **реконструкцију водоводног система, модернизацију постојећих постројења за производњу пијаће воде као и за изградњу постројења за прераду воде у насељеним местима где не постоји прерада воде**, како би се дугорочно решио проблем снабдевања становништва безбедном пијаћом водом. Оно што представља други део постављеног циља, свакако је да доступна пијаћа вода, поред тога што је безбедна, буде и приуштива за локално становништво. Како је реч о мерама, од значаја су и активности које се односе на очување и одрживо коришћење пијаће воде, као брига и њеном ефикасном коришћењу.

МЕРА 1.1. : Реконструкција система водоснабдевања

Врста мере: Обезбеђење добара и пружање услуга

Допринос мере остваривању приоритетног циља:

Мера "Реконструкција систем водоснабдевања" подразумева улагања у аутоматизацију, модернизацију и замену застареле опреме на фабрици воде у Ковину, унапређење технолошког процеса прераде воде у Скореновцу и аутоматизацију постројења. Даље, мера обухвата изградњу постројења за прераду воде у насељеним местима где она не постоје, као и замена застареле водоводне мреже. Реконструкцијом постојећих постројења, заменом застареле водоводне мреже, изградњом нових постројења и њиховом аутоматизацијом, обезбедила би се хигијенски исправна вода за пиће у свим насељима местима општине а аутоматизацијом и модернизацијом опреме обезбедио би се бољи мониторинг производних процеса, континуитет у раду постројења, бржи одзив на настале проблеме, и уштеда у потрошњи електричне енергије.

Опис мере и активности које је потребно спровести за реализацију мере:

У циљу реализације мере, потребно је израдити пројектно-техничку документацију и обезбедити грађевинску дозволу. Након обезбеђивања потребне документације, предузеле би се активности које се односе на саму реконструкцију и изградњу.

Институција одговорна за координацију и спровођење мере: ЈП „Ковински Комуналац“

Процењена финансијска средства потребна за реализацију мере: 500.000.000 РСД

Потенцијални извори финансирања мере: Буџет општине Ковин, средства АПВ и ЕУ грантови

МЕРА 1.2. : Модернизација постојећих постројења за производњу пијаће воде

Врста мере: Обезбеђење добара и пружање услуга

Допринос мере остваривању приоритетног циља:

Ова мера је неопходна из више разлога. Најпре, аутоматизација подразумева мањи број ангажованих извршиоца, што је веома битно у ситуацији која је данас а подразумева

недостатак квалификоване радне снаге. Даље, модернизација унапређује мониторинг, а тиме се подиже квалитет пружене услуге.

Опис мере и активности које је потребно спровести за реализацију мере:

У циљу реализације мере, потребно је изградити пројектно-техничку документацију и обезбедити грађевинске дозволе. Након обезбеђивања потребне документације, предузети активности које се односе на саму реконструкцију и изградњу.

Институција одговорна за координацију и спровођење мере: ЈП „Ковински Комуналац“

Процењена финансијска средства потребна за реализацију мере: оквирна вредност

Потенцијални извори финансирања мере: Буџет општине Ковин, средства АПВ и ЕУ грантови

МЕРА 1.3.: Унапређење коришћења и очувања пијаће воде као ресурса

Врста мере: Обезбеђење добара и пружање услуга

Допринос мере остваривању приоритетног циља:

Мера даје допринос очувању воде тако што ће проширити зоне заштите, и кроз предложене активности утицати на свест становништва, када је реч о рационалнијем коришћењу пијаће воде. Мера акценат ставља и на бригу о мерама које су предвиђене Правилником о одређивању и уређивању зона санитарне заштите.

Опис мере и активности које је потребно спровести за реализацију мере:

У циљу реализације мере, потребно је извршити проширење и очување постојећих зона санитарне заштите и подизање свести потрошача о рационалној потрошњи воде. Неопходно је реализовати мере којим би се санкционисале ненаменско коришћење воде за пиће, односно увести субвенционисање минимално коришћење воде за пиће.

Институција одговорна за координацију и спровођење мере: ЈП „Ковински Комуналац“

Процењена финансијска средства потребна за реализацију мере: 70.000.000 РСД

Потенцијални извори финансирања мере: АПВ, министарства, буџет Општине

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 2:	Изграђена модерна инфраструктура за прикупљање и пречишћавање отпадних вода на територији општине Ковин	
ДОПРИНОС ЦОР АГЕНДА 2030	Циљ	Циљ 6 – Обезбедити доступност и одрживо управљање водом и санитарним условима за све
	Подциљ	Подциљ 6.3. До краја 2030. унапредити квалитет воде смањењем загађења, елиминисати расипање и на најмању могућу мери свести испуштање опасних хемикалија и материјала, преполовити удео
	Циљ	Циљ 11. Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим Циљ 12. Обезбедити одрживе обрасце потрошње и производње

	Подциљ	11.6. До 2030. смањити негативан утицај градова на животну средину мерен по глави становника, са посебном пажњом на квалитет ваздуха и управљање отпадом на општинском и другим нивоима 12.5. До краја 2030. значајно смањити генерисање отпада тако што ће се спречавати или смањивати његово генерисање, односно тако што ће се отпад прерађивати и поново употребљавати
Показатељ ЦОР		6.3.1. Удео отпадних вода које се безбедно пречишћавају (%) Модификован 6.6.1. Јединица локалне самоуправе поседује успостављене и оперативне политике и процедуре за учешће локалних заједница у управљању водоснабдевањем и санитацијом 11.6.1. Удео комуналног чврстог отпада који се редовно прикупља и који се на одговарајући начин одлаже у укупној количини генерисаног комуналног чврстог отпада (% рециклирања; генерисани 12.5.1 Стопа рециклирања (тона рециклираног материјала)
Веза – преговарачко поглавље са ЕУ		Поглавље 20: Животна средина 27.4 Управљање водама Поглавље 27: Животна средина и климатске промене

Показатељ исхода (базни)	Показатељ исхода 2028. (циљни)
0 % отпадних вода се безбедно пречишћава	40 % отпадних вода се безбедно пречишћава
Извор податка: Аналитички сервис ЈЛС, подаци ЈЛС (2022.)	Извор верификације: Аналитички сервис ЈЛС, подаци ЈЛС
Укупно захваћене отпадне воде 2.059.000 м ³	Укупно захваћене отпадне воде XXX м ³
Извор података: РЗС (2020.)	Извор података: РЗС (2020.)

ОПИС ПРИОРИТЕТНОГ ЦИЉА

Када је реч о управљању отпадним водама, општина Ковин нема позитивне показатеље, **свега 37% домаћинстава је прикључено на канализациону мрежу и није изграђен колектор.** У складу са наведеним показатељима, општина Ковин као прву меру планира изградњу канализационе мреже за сва насељена места која нису покривена канализационом инфраструктуром, а предуслов реализације наведене мере је израђена пројектно-техничка документација. Данас се у насељеним местима у којима не постоји успостављен систем управљања отпадним водама, евакуација вода врши преко непрописно изведених септичких јама, чиме се директно угрожава пољоприведа здравље људи и животиња. Систем атмосферске канализације је у јако лошем стању, или не постоји, и захтева велике инвестиције како би тај проблем био решен на адекватан начин.

Даље, у плану је и изградња и ревидирање стања атмосферске канализационе мреже у свим насељима у износу од 50% дужине укупне неопходне мреже, примарно на најкритичнијим тачкама.

Паралелно са изградњом мреже, општина Ковин ће припремати документацију за конкурисање за средства за изградњу постојећа за пречишћавање отпадних вода, за шта се у наредном периоду очекују донаторска средства.

МЕРА 2.1.: Реконструкција постојећег и изградња новог система фекалне и атмосферске канализације

Врста мере: Обезбеђење добара и пружање услуга

Допринос мере остваривању приоритетног циља:

Изградња канализационе и атмосферске мреже за прикупљање отпадних вода је први услов за реализацију постављеног циља и достизање индикатора који се односи на проценат отпадних вода који се пречишћава. Изградњом атмосферске канализационе мреже обезбедиће се одвођење вишка атмосферских вода ван насеља што ће довести до побољшања санитарних услова у оквиру насеља. Канализациона мрежа није изграђена у свим насељеним местима, као ни и у једном делу Ковина.

Опис мере и активности које је потребно спровести за реализацију мере:

У циљу реализације мере, најпре је потребно припремити пројектно-техничку документацију, прибавити потребне дозволе, а потом и приступити извођењу радова.

Институција одговорна за координацију и спровођење мере: ЈП „Ковински Комуналац“ и Општина Ковин

Процењена финансијска средства потребна за реализацију мере: 500.000.000 РСД

Потенцијални извори финансирања мере: Општина Ковин, претприступни програми ЕУ, трансфери, донације

МЕРА 2.2.: Изградња постројења за пречишћавање отпадних вода

Врста мере: Обезбеђење добара и пружање услуга

Допринос мере остваривању приоритетног циља: Изградња постројења за пречишћавање отпадних вода, обезбедиће адекватне услове живљења становништва насељеног места Ковин са аспекта, квалитета становања и заштите животне средине.

Опис мере и активности које је потребно спровести за реализацију мере:

У току је израда пројектне документације за изградњу постројења за пречишћавање отпадних вода у насељеном месту Ковин. Након добијања дозволе за изградњу, општина ће да конкурише код Канцеларије за упрвљање јавним улагањима за финансирање изградње објекта. Након одобравања средстава приступиће се извођењу радова.

Институција одговорна за координацију и спровођење мере: Општина Ковин и ЈП „Ковински Комуналац“

Процењена финансијска средства потребна за реализацију мере: 250.000.000,00 дин.

Потенцијални извори финансирања мере: Општина Ковин, претприступни програми ЕУ, АПВ, РС, Канцеларија за управљање јавним улагањима

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 3:	Успостављен систем одрживог управљања комуналним отпадом на територији општине Ковин
-----------------------	---

ДОПРИНОС ЦОР АГЕНДА 2030	Циљ	Циљ 6 – Обезбедити доступност и одрживо управљање водом и санитарним условима за све
	Подциљ	Подциљ 6.3. До краја 2030. унапредити квалитет воде смањењем загађења, елиминисати расипање и на најмању могућу мери свести испуштање опасних хемикалија и материјала, преполовити удео
	Циљ	Циљ 11. Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим Циљ 12. Обезбедити одрживе обрасце потрошње и производње
	Подциљ	11.6. До 2030. смањити негативан утицај градова на животну средину мерен по глави становника, са посебном пажњом на квалитет ваздуха и управљање отпадом на општинском и другим нивоима 12.5. До краја 2030. значајно смањити генерисање отпада тако што ће се спречавати или смањивати његово генерисање, односно тако што ће се отпад прерађивати и поново употребљавати
Показатељ ЦОР	11.6.1. Удео комуналног чврстог отпада који се редовно прикупља и који се на одговарајући начин одлаже у укупној количини генерисаног комуналног чврстог отпада (% рециклирања; генерисани 12.5.1 Стопа рециклирања (тона рециклираног материјала)	
Веза – преговарачко поглавље са ЕУ	Поглавље 20: Животна средина 27.4 Управљање водама Поглавље 27: Животна средина и климатске промене	

Показатељ исхода (базни)	Показатељ исхода 2028. (циљни)
Број несанитарних депонија: 3	Број несанитарних депонија: 0
На подручју Општине не постоји депонија комуналног отпада која испуњава потребне стандарде и којом се одрживо управља	Општина Ковин је прикључена на Регионални центар за управљање отпадом Панчево

ОПИС ПРИОРИТЕТНОГ ЦИЉА

Тренутни капацитет депоније у Ковину је давно премашен, тако да општина Ковин има константан проблем са депоновањем отпада. Свако насељено место има бар једну дивљу депонију, од којих су неке у непосредној близини, или чак у оквиру заштићених подручја. Према Националној стратегији за управљање отпадом, општина Ковин припада Регионалном центру за управљање отпадом Панчево, чија изградња није започета. На подручју општине се не врши разврставање отпада. Када је реч о управљању комуналним отпадом, потребно је унапређење капацитета ЈЛС, и то кроз набавку нове опреме, обуку запослених, увођење модерних стандарда и др.

МЕРА 3.1.: Санација и рекултивација постојећих несанитарних депонија

Врста мере: Обезбеђење добара и пружање услуга

Допринос мере остваривању приоритетног циља:

Након прикључивања на Регионални центар за управљање отпадом Панчево, у плану је санација и потпуно затварање постојећих несанитарних депонија. На овај начин даје се директан допринос достизању постављених индикатора који се односе на сепарацију и рециклажу. Допринос мере постављеном приоритетном циљу односи се на санирање и рекултивацију постојеће три званичне али несанитарне депоније.

Опис мере и активности које је потребно спровести за реализацију мере:

У циљу реализације мере, најпре је потребна израда пројектно-техничке документација, а затим и реализација санације и рекултивације постојећих несанитарних депонија. За реализацију мере потребно је спровођење низа активности, а прва је свакако израде студије изводљивости за овакву врсту инвестиције. Уколико студија изводљивости покаже исплативост, приступило би се изради пројектно-техничке документације за изградњу рециклажног дворишта.

Институција одговорна за координацију и спровођење мере: ЈП „Ковински Комуналац“

Процењена финансијска средства потребна за реализацију мере: оквирна вредност

Потенцијални извори финансирања мере: Општина Ковин, претприступни програми ЕУ, трансфери, донације

МЕРА 3.2.: Развој система сепарације отпада и рециклажних активности

Врста мере: Обезбеђење добара и пружање услуга

Допринос мере остваривању приоритетног циља:

Како је у претходној мери речено, Општина планира изградњу рециклажног дворишта, уколико претходно израђена Студија покаже исплативост овакве инвестиције. У том смислу, Општина планира и спровођење низа активности у циљу сепарације прикупљеног отпада, што је услов за постављање система рециклаже.

Опис мере и активности које је потребно спровести за реализацију мере:

- Израда Студије изводљивости изградње рециклажног дворишта
- Израда пројектно-техничке документације изградње рециклажној дворишта
- Организација система сепарације отпада на подручју Општине

Институција одговорна за координацију и спровођење мере: ЈП „Ковински Комуналац“

Процењена финансијска средства потребна за реализацију мере: оквирна вредност

Потенцијални извори финансирања мере: Општина Ковин, претприступни програми ЕУ, трансфери, донације

МЕРА 3.3.: Подизање свести становништва о заштити животне средине

Врста мере: Информативно-едукативна

Допринос мере остваривању приоритетног циља:

Поред уређивања одлагалишта отпада и унапређења капацитета ЈП „Ковински Комуналац“, веома је битно активно и паралелно радити на подизању свести становништва када је реч о одлагању, сепарацији, рециклажи и др. чиме се даје значајан допринос остварењу циља који се односи на потпуно нестајање отпада којим се не управља или управља на неодржив начин.

Опис мере и активности које је потребно спровести за реализацију мере:

За постизање дефинисане мере, потребна је реализација одређених активности као што су: развијање свести о кућном компостирању у индивидуалним домаћинствима; имплементација кућног компостирања код 20% домаћинстава индивидуалног типа; спровођење кампање о значају примарне сепарације и рециклаже отпада; развијање свести о потреби правилног поступања са отпадом (пре свега код жена, деце и омладине); правовремено и стално информисање грађана о новим услугама у области управљања отпадом и унапређење сарадње са медијима; спровођење едукативних радионица и семинара за жене о различитим могућностима предузетништва у области рециклаже отпада и примене циркуларне економије и оглашавање путем друштвених мрежа, организацијом инфо-пултева, анкета и путем медија и издавања рачуна за услуге ЈП „Ковински Комуналац“.

Институција одговорна за координацију и спровођење мере: ЈП „Ковински Комуналац“, Општина Ковин

Процењена финансијска средства потребна за реализацију мере: оквирна вредност

Потенцијални извори финансирања мере: Општина Ковин

**ПРИОРИТЕТНИ
ЦИЉ 4:**

**Развој локалне саобраћајне инфраструктуре и
јавних површина**

ДОПРИНОС ЦОР АГЕНДА 2030	Циљ	Циљ 3 – Обезбедити здрав живот и промовисати благостање за све људе свих генерација
	Подциљ	Подциљ 3.6. До краја 2030. на глобалном нивоу преполовити број смртних случајева и повреда узрокованих саобраћајним незгодама
	Циљ	Циљ 11. Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим
	Подциљ	11.2. До краја 2030. омогућити приступ безбедним, јефтиним, приступачним и одрживим транспортним системима за све, унапређујући безбедност на путевима, пре свега проширивањем обима јавног превоза, уз обраћање
Показатељ ЦОР	Модификован 11.2.1. Удео становништва које има одговарајући приступ уређеној локалној саобраћајници	
Веза – преговарачко поглавље са ЕУ	Поглавље 14: Транспортна политика	

Показатељ исхода (базни)	Показатељ исхода 2028. (циљни)
100% становништва има приступ локалној саобраћајници, али 30 % становништва има приступ саобраћајницама које су у лошем стању, потребно уређење Број несрећа 358 настрадалих 11 Извор: МУП РС ПС Ковин	75% становништва има приступ уређеној локалној саобраћајници Број несрећа 290 настрадалих 7 Извор: МУП РС ПС Ковин

ОПИС ПРИОРИТЕТНОГ ЦИЉА

На територији општине Ковин потребно је изградити савремену саобраћајну инфраструктуру у оквиру насељених места у деловима насеља где она до сада није изграђена како би се безбедност саобраћаја и квалитет становања значајно побољшао и створили услови за развијање осталих делатности на локацијама од интереса. Такође, нису изграђена отресишта на рубним деловима насеља уз државне путеве II и III реда и општинске путеве. Потребна је реконструкција општинских путева, изградња паркинга, уређење саобраћајница, реконструкција постојеће бициклическе стазе у Ковину и изградња нових бициклических стаза.

МЕРА 4.1.: Реконструкција и модернизација саобраћајне инфраструктуре

Врста мере: Обезбеђивање добара и пружање услуга

Допринос мере остваривању приоритетног циља:

Одржавањем и изградњом локалне саобраћајне инфраструктуре побољшаће се безбедност учесника у саобраћају, стање путне инфраструктуре и спречиће се потенцијални негативни утицај на осталу инфраструктуру насеља.

Опис мере и активности које је потребно спровести за реализацију мере:

Активности које је потребно спровести у планском периоду, да би се унапредила локална саобраћајна инфраструктура и обезбедило квалитетније и безбедније кретање су: реконструкција постојећих општинских путева и изградња недостајућих саобраћајница у деловима насеља Општине Ковин; изградња паркинга; уређење саобраћајница; подизање ветрозаштитних појасева поред општинских путева и унапређење саобраћајне сигнализације.

Институција одговорна за координацију и спровођење мере: Општина Ковин

Процењена финансијска средства потребна за реализацију мере: 250.000.000,00 дина.

Потенцијални извори финансирања мере: Буџет општине Ковин, средства АПВ и РС

МЕРА 4.2.: Реконструкција постојеће и изградња нове бициклистичке инфраструктуре

Врста мере: Обезбеђивање добара и пружање услуга

Допринос мере остваривању приоритетног циља: Побољшање безбедности бициклиста у саобраћају, обезбеђење услова за еколошко кретање и вођење здравог живота.

Опис мере и активности које је потребно спровести за реализацију мере:

Потребно је израдити пројектно техничку документацију за санацију постојеће и изградњу нових бициклистичких стаза и обезбедити дозволу за изградњу, након чега ће се приступити реконструкцији и изградњи.

Институција одговорна за координацију и спровођење мере: Општина Ковин

Процењена финансијска средства потребна за реализацију мере: 30.000.000,00 дина

Потенцијални извори финансирања мере: Буџет општине Ковин, средства АПВ и РС, предприсупни фондови ЕУ

МЕРА 4.3.: Безбедност у саобраћају

Врста мере: Обезбеђивање добара и пружање услуга

Допринос мере остваривању приоритетног циља: Унапређење безбедности саобраћаја на државним путевима I и II реда, општинских и асфалтираних некатегоризованих путева.

Опис мере и активности које је потребно спровести за реализацију мере:

Ова мера подразумева Уређење зона школа, Уређење проблематичних деоница, едукацију деце, омладине, старијих особа и возача. Уређење зона школа подразумева постављање заштитних система – дигиталних уређаја за мерење брзине, постављање успоривача брзине, постављање додатних осветљења пешачких прелаза. Уређење проблематичних деоница подразумева постављање успоривача брзине и одбојних ограда.

Институција одговорна за координацију и спровођење мере: Општина Ковин

Процењена финансијска средства потребна за реализацију мере: 60.000.000,00 дина.

Потенцијални извори финансирања мере: Буџет општине Ковин, средства АПВ и РС, предприсупни фондови ЕУ

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 5:	Унапређење енергетске ефикасности и смањење потрошње енергије	
ДОПРИНОС ЦОР АГЕНДА 2030	Циљ	Циљ 7 - Осигурати приступ доступној, поузданој, одрживој и модерној енергији за све
	Подциљ	7.1. До 2030. обезбедити универзални приступ економски прихватљивим, поузданим и модерним енергетским услугама
Показатељ ЦОР	7.1.2 Удео становништва које се првенствено ослања на чиста горива и технологије	
Веза – преговарачко поглавље са ЕУ	Поглавље 15 – Енергетика	

Показатељ исхода 2022. (базни)	Показатељ исхода 2028. (циљни)
Не спроводи се едукативна кампања подизања свести о исплативости улагања у мере енергетске ефикасности и коришћења обновљивих извора енергије, као и њихов утицај на животну средину	Спроводи се едукативна кампања и подстичу грађани за годишње конкурсе за финансирање мера енергетске ефикасности и коришћење обновљивих извора енергије
Спровођење мера енергетске ефикасности на јавним објектима присутно је у мањем обиму	Повећање примена нових енергетских мера на јавним објектима и комуналној инфраструктури – изнајмавање нових модела финансирања путем ESCO модела, ЈПП, модела унутрашњег финансирања мера енергетске ефикасности и слично.

ОПИС ПРИОРИТЕТНОГ ЦИЉА

Када је реч о енергетској ефикасности и одрживом коришћењу ОИЕ и заштити и унапређењу квалитета животне средине на подручју општине Ковин, потребно је реализовати мере које ће омогућити значајно унапређење постојећег стања. Остваривањем приоритетног циља, смањиће се потрошња енергије и подстаћи економски одржива локална енергетика.

МЕРА 5.1: Подизање еколошке свести у области коришћења ОИЕ

Врста мере: Информативно-едукативна

Допринос мере остваривању приоритетног циља: Едукативним кампањама као алатом се може утицати на примену тзв. „меких” мера енергетске ефикасности, где се променом

понашања корисника и њихових навика може утицати на смањење потрошње енергије за око 10 %.

Опис мере и активности које је потребно спровести за реализацију мере: Поред мера едукативних кампања које су усмерене ка објектима за индивидуално становање, активностима ће се мотивисати и корисници колективних стамбених објеката да се активно укључе у примени и спровођењу мера енергетске ефикасности.

Институција одговорна за координацију и спровођење мере: Општина Ковин

Процењена финансијска средства потребна за реализацију мере: ???

Потенцијални извори финансирања мере: Буџет општине, Министарство ЗЖС и други донатори

МЕРА 5.2: Унапређење енергетске ефикасности јавних објеката

Врста мере: Обезбеђивање добара и пружање услуга

Допринос мере остваривању приоритетног циља:

Унапређење услови живота становништва општине Ковин, уштеда енергије и њено рационално коришћење, као и смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште.

Опис мере и активности које је потребно спровести за реализацију мере:

Општина је израдила Пројекат енергетске ефикасности за објекте јавне намене у сарадњи са машинским факултетом Универзитета у Београду. У наредном периоду потребно је израдити пројектну документацију за објекте јавне намене, након чега ће се приступити извођењу радова.

Институција одговорна за координацију и спровођење мере: Општина Ковин

Процењена финансијска средства потребна за реализацију мере: ???

Потенцијални извори финансирања мере: Буџет општине, Министарство ЗЖС и други донатори

МЕРА 5.3: Унапређење енергетске ефикасности објеката за становање

Врста мере: Обезбеђивање добара и пружање услуга

Допринос мере остваривању приоритетног циља:

Унапређење услова живота становништва општине Ковин, уштеда енергије и њеног рационалног коришћења, као и смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште.

Опис мере и активности које је потребно спровести за реализацију мере:

Ова мера подразумева финансирање програма енергетске санације породичних кућа и станова у сарадњи са Министарством рударства и енергетике. Програм обухвата финансирање мера која се односе на унапређење термичког омотача, термотехничких инсталација уградње соларних колектора за централну припрему потрошне топле воде и уградњу соларних панела. Општина спроводи све активност од припреме јавних позива до

потписивања уговара са грађанима и привредним субјектима. Након тога прати извођење радова.

Институција одговорна за координацију и спровођење мере: Општина Ковин

Процењена финансијска средства потребна за реализацију мере: 70.000.000,00 дин.

Потенцијални извори финансирања мере: Буџет општине, Министарство ЗЖС и други донатори

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 6:	Унапређење система заштите животне средине са циљем побољшања квалитета живота грађана	
ДОПРИНОС ЦОР АГЕНДА 2030	Циљ	Циљ 11. Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим
	Подциљ	Подциљ 11.4. Појачати напоре да се заштити и очува светска културна и природна баштина Подциљ 11.6. До 2030. смањити негативан утицај градова на животну средину мерен по глави становника, са посебном пажњом на квалитет ваздуха и управљање отпадом на општинском и другим нивоима
Показатељ ЦОР	Модификован показатељ 11.4.1 Укупни расходи по глави становника за очување, заштиту и конзервацију целокупне природне баштине Показатељ 11.6.2 Просечне средње вредности суспендованих честица (нпр. ПМ2.5 и ПМ10) у градовима (пондерисан број становника)	
Веза – преговарачко поглавље са ЕУ	Поглавље 15: Енергетика	

Показатељ исхода (базни)	Показатељ исхода 2028. (циљни)
Не постоји аутоматско мерење квалитета ваздуха	Постављена је аутоматска станица за мерење квалитета ваздуха
0 заштићених предела	2 заштићених предела

МЕРА 6.1. Праћење квалитета ваздуха обезбеђивањем аутоматске станице

Врста мере: Обезбеђење добара и пружање услуга

Допринос мере остваривању приоритетног циља:

Мера обухвата двадесетчетворочасовно праћење квалитета ваздуха и обавештавање грађанства у реалном времену. Упоређивањем стања квалитета ваздуха са подацима Дома здравља, могуће је утврдити степен повећања броја оболелих у односу на погоршање квалитета ваздуха. Потребно је пратити процес више година. У складу са резултатима, треба радити на подстицању загађивача да реше проблем.

Опис мере и активности које је потребно спровести за реализацију мере

Постављање аутоматске станице за праћење квалитета ваздуха је могуће спровести уз сарадњу са Покрајинским секретаријатом за заштиту животне средине и општином Пожаревац на чијој се територији налази највећи загађивач ваздуха наше општине (ТЕКО)

Институција одговорна за координацију и спровођење мере: Општина Ковин

Процењена финансијска средства потребна за реализацију мере: 6.000.000,00 дин.

Потенцијални извори финансирања мере: Општина Ковин, АПВ, РС, донације

МЕРА 6.2. Иницијатива за заштиту још три предела

Врста мере: Регулаторна

Допринос мере остваривању приоритетног циља:

У складу са постављеним циљевима стратешких докумената вишег нивоа, потребно је значајно повећати површине које су заштићене што у одређеној мери смањује ниво загађености и повећава квалитет живоне средине.

Опис мере и активности које је потребно спровести за реализацију мере:

На иницијативу локалне самоуправе Завод за заштиту природе врши истраживања и у складу са резултатима, доноси Уредбу о заштити проучаваних подручја. За потребе Просторног плана општине Ковин, поменути завод је током 2008 године вршио истраживања и дефинисао 3 целине које је потребно заштитити: пашњачке степе на локалитету Хатарице (могуће је припојити их СРП Делиблатска пешчара), Црна Бара (има природну везу са СРП Краљевац и могу бити целина) и Смедеревска ада којом тренутно управља ШГ Банат Панчево, ШУ Ковин. Општина треба да поднесе захтев како би завршила дефинисану процедуру.

Институција одговорна за координацију и спровођење мере: Општина Ковин

Процењена финансијска средства потребна за реализацију мере: нема финансирања

Потенцијални извори финансирања мере:

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 7:	Унапређени услови за повећање запослености грађана у општини Ковин	
ДОПРИНОС ЦОР АГЕНДА 2030	Циљ	8. Промовисати континуиран, инклузиван и одржив економски раст, пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све
	Подциљ	8.5. До 2030. постићи пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све жене и мушкарце, укључујући и младе људе и особе са инвалидитетом, као и једнаку плату за рад једнаке могућности 8.6. До 2030. битно смањити удео

	младих који који нису запослени нити у процесу образовања или обуке
Показатељ ЦОР	Модификован 8.5.1 Просечна зарада запослених 8.6.1 Удео младих (старости 15-24 године) који нису обухваћени образовањем, запосленошћу или обуком
Веза – преговарачка поглавља са ЕУ	19. Социјална политика и запошљавање

Показатељ исхода 2019/2020. (базни)	Показатељ исхода 2028. (циљани)
Број запослених, као % становништва старости 15 и више година: 24,2 % Извор: Аналитички сервис ЈЛС (РЗС, 2020.)	Број запослених, као % становништва старости 15 и више година: XX % Извор: Аналитички сервис ЈЛС (РЗС, 2020.)
Незапослени млади, као % незапослених лица: 24,6% Извор: Аналитички сервис ЈЛС (РЗС, 2020.)	Незапослени млади, као % незапослених лица XX% Извор: Аналитички сервис ЈЛС (РЗС, 2020.)
Незапослена лица без квалификација, као % незапослених лица: 51,8% Извор: Аналитички сервис ЈЛС (РЗС, 2020.)	Незапослена лица без квалификација, као % незапослених лица XX% Извор верификације: Аналитички сервис ЈЛС (РЗС, 2020.)

ОПИС ПРИОРИТЕТНОГ ЦИЉА

На територији општине Ковин, просечне нето зараде су нешто ниже од општина са којима су упоређиване, али близу просека, а значајније ниже од просека области и Републике Србије. **Стопа незапослености** у 2019. на територији општине Ковин је **24,71%**¹⁰. Удео незапослених жена од укупног број незапослених је 54,4%. **Удео младих од укупног број незапослених је 23,5%**. Из горе презентованих закључака, јасно је да **велики део (чак 45,42%) незапослених је у категорији неквалификованих**, док је заједно са онима који су полуквалификовани (приучени) и неквалификовани с нижом стручном спремом то 51,09%. У поређењу са Републиком Србијом (33,6% у 2019.) и Јужнобанатској области где је то **44,86** (31,9%, 2019.) удео незапослених без квалификација је изузетно висок.

¹⁰ Однос броја незапослених и збира броја запослених и незапослених лица (подаци: Аналитички сервис ЈЛС)

Поредећи са одабраним упоредивим општинама, може се рећи да ситуација у општини Ковин мало лошија, односно да је готово у свим општинама из ове категорије мало боља квалификациона структура незапосленог становништва. Удео незапослених из категорије полуквалификовани и неквалификовани са нижом стручном спремом у општини Жабаљ 45,78%; Оџаци 44,68%; Шид 41,26%.. **Вођење активније политике запошљавања** у Општини се према томе намеће као императив у области економског развоја. **Издвајања из локалног буџета за локални економски развој (програм 3) износе у просеку 2,24% од укупног буџета општине**, што је значајно изнад просека¹¹ (1,23% у 2021. години), што директно указује на то да је потребно обезбедити веће финансирање за област у наредном периоду, уколико се настоји подстицање развоја и унапређење пословног и привредног амбијента подручја. Као веома важан проблем јавља се и неповољна ситуација у којој послује радна зона Општине, услед недефинисаних власничких односа, што тренутно представља највећу препреку за привлачање нових инвеститора.

МЕРА 7.1. Вођење активне политике запошљавања и пружање подршке привредним субјектима на територији општине

Врста мере: Подстицајна

Допринос мере остваривању приоритетног циља:

Мера обухвата разне финансијске и нефинансијске подстицаје с циљем повећања запослености а тиме и повећања квалитета живота становника општине. Ова мера са једне стране треба да обезбеди незапосленима повећане могућности за запошљањем и послодавцима подмирење потреба за радном снагом одређених квалификација са друге стране. Реализација мера Јавни радови и Програм стручне праксе спроводи се у циљу очувања и унапређења радних способности незапослених лица и остваривање одређеног друштвеног интереса, унапређења квалитета радне снаге омогућавањем послодавцима да ангажују младе људе без радног искуства и стручно их оспособе за самосталан рад у струци.

Мера од значаја за развој предузетништва је мера ”самозапошљавање”. Мере Субвенције за самозапошљавање и Субвенције за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих утичу на повећање запослености, стимулисањем незапослених лица да покрену сопствени бизнис и стимулисањем приватних послодаваца да запосле лица из теже запошљивих категорија.

Опис мере и активности које је потребно спровести за реализацију мере

Спровођење мера активне политике запошљавања подразумевају све активности од припреме јавних позива до потписивања уговора са незапосленим лицима и послодавцима. Задње две године било је доста захтева за мере Субвенције за самозапошљавање и Субвенције за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих, које директно утичу на повећање запослености, тако да општина увећава финансијска средства за реализацију тих мера сваке године а у складу са исказаним потребама.

¹¹ СКГО је израдио за 2021. буџетску годину просек на основу узорка од 20 ЈЛС на територији РС

Институција одговорна за координацију и спровођење мере: Општина, Национална служба за запошљавање,

Процењена финансијска средства потребна за реализацију мере: 84.000.000,00 дин.

Потенцијални извори финансирања мере: Општина Ковин, АПВ, РС

МЕРА 7.2. Изградња и опремање радних зона

Врста мере: Обезбеђивање добара и услуга

Допринос мере остваривању приоритетног циља: Кроз отварање нових производних и складишних погона повећава се број запослених лица различитог степена образовања на територији општине, а самим тим долази и до повећања удела запослених жена у радно запосленом становништву те до повећања прихода домаћинстава.

Опис мере и активности које је потребно спровести за реализацију мере: Потребно је проширити радну зону и инфраструктурно је опремити. Неопходно је прво урадити пројектну документацију, након чега ће се приступити изградњи водоводне, канализационе, телекомуникационе, гасоводне инфраструктуре, саобраћајне сигнализације, атмосферске канализације, телекомуникационе и електро мреже, јавно осветљење.

Институција одговорна за координацију и спровођење мере: Општина Ковин

Процењена финансијска средства потребна за реализацију мере: 60.000.000,00 дин.

Потенцијални извори финансирања мере: Општина Ковин, претприступни програми ЕУ, АПВ, РС

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 8:	Успостављање механизма за подршку пољопривреди и руралном развоју	
ДОПРИНОС ЦОР АГЕНДА 2030	Циљ	2. Окончати глад, постићи безбедност хране и побољшану исхрану и промовисати одрживу пољопривреду
	Подциљ	2.4. до 2030. обезбедити одрживе системе за производњу хране и применити отпорне пољопривредне праксе за повећање продуктивности и производње, које помажу у одржавању екосистема, које јачају капацитет за прилагођавање климатским променама, екстремним временским условима, сушама, поплавама и осталим катастрофама, и које прогресивно побољшавају квалитет земљишта и тла 2а. Повећати инвестирање, укључујући кроз побољшану међународну сарадњу, у руралну инфраструктуру, пољопривредна истраживања и саветодавне услуге, развој технологије и банака биљног и сточног генетског материјала како би се унапредили пољопривредни производни капацитети у земљама у развоју, а посебно у најмање развијенијим

	земљама 2.3. До 2030. удвостручити пољопривредну продуктивност и приходе малих произвођача хране, а посебно жена, аутохтоних народа, породичних пољопривредних произвођача, сточара и рибара, кроз безбедан и једнак приступ земљишту, другим производним ресурсима и подацима, сазнањима, финансијским услугама, тржиштима и могућностима за остваривање додатне вредности, односно за запошљавање ван пољопривреде
Показатељ ЦОР	2.4.1. Удео пољопривредног земљишта под продуктивном и одрживом пољопривредном делатношћу 2.а.2 Укупни званични токови средстава (званична развојна помоћ плус остали званични токови) у сектор пољопривреде Модиф. 2.3.2. Просечни приход малих произвођача хране
Веза – преговарачка поглавља са ЕУ	11. Пољопривреда и рурални развој

Показатељ исхода 2020/2021. (базни)	Показатељ исхода 2028. (циљани)
Број пољопривредних газдинстава која користе општинске субвенције (2021)- ? Просечна вредност општинских субвенција по газдинству: Извор: Општина Ковин – интерна евиденција	Број пољопривредних газдинстава која користе општинске субвенције (2021)- ? Просечна вредност општинских субвенција по газдинству: Извор: Општина Ковин – интерна евиденција
8,46% просечни (2018-2020) расходи ЈЛС у програму пољопривреде и руралног развоја (РСД) Извор: завршни рачуни Општине	? % просечни (2022-2028) расходи ЈЛС у програму пољопривреде и руралног развоја (РСД) Извор: завршни рачун Општине

ОПИС ПРИОРИТЕТНОГ ЦИЉА

Општина Ковин пољопривреду сматра веома значајним развојним сектором, у прилог чему говоре издвајања из локалног буџета за пољопривреду и рурални развој (програм 5) која износе у просеку 8,46% од укупног буџета општине, што је значајно изнад просека. Општина Ковин располаже атарским путевима различитог хијерархијског нивоа и у функцији су остваривања везе насеља са сировинским залеђем и другим садржајима у атару. Ови путеви су углавном са земљаним коловозом и већи део године нису проходни. Да би се задовољила савремена аграрна производња они се морају модернизовати. Глобално гледано, пољопривреда представља један од највећих загађивача због прекомерне и неодговорне употребе пестицида, минералних ђубрива и деградације тако да је једна од већих потреба да се створе услови за развој органске производње да би се смањило загађење животне средине, повећало здравље тла, биљака, животиња и планете у целини. Због водних потенцијала река Дунав потребно је повећати површине под системима за наводњавање и

обезбедити електрификацију поља како би се обезбедила доступност воде за наводњавање пољопривредних култура.

МЕРА 8.1.: Унапређење услова за развој пољопривредне производње

Врста мере: Обезбеђивање добара и услуга

Допринос мере остваривању приоритетног циља: Мера подразумева субвенционисање пољопривредних газдинстава у циљу пружања подршке развоју пољопривреде и руралног развоја, као и унапређење услова за обављање пољопривредне производње изградњом атарских путева.

Опис мере и активности које је потребно спровести за реализацију мере:

Мера се реализује кроз општинске мере подстицаја у пољоприври. Расписује се Јавни конкурс, заинтересовани пољопривредници подносе пријаве, након чега се додељују одобрена средства. Због велике заинтересованости пољопривредника општина ће у наредном периоду обезбедити више финансијских средстава. Мере које се суфинансирају су:

Изградња атарских путева реализује се у оквиру годишњег Програм мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја. Прво се израђује пројектна документација након чега се приступа изградњи.

Институција одговорна за координацију и спровођење мере: Општина Ковин
Процењена финансијска средства потребна за реализацију мере: 200.000.000,00 дин.

Потенцијални извори финансирања мере: Буџет ЈЛС, претприступни програми ЕУ, трансфери, донације

МЕРА 8.2.: Унапређење знања, вештина и способности пољопривредних произвођача

Врста мере: Информативно-едукативна

Допринос мере остваривању приоритетног циља:

Опис мере и активности које је потребно спровести за реализацију мере:

Ова мера подразумева организовање семинара, радионица, са темама значајним за унапређење знања, вештина и способности пољопривредних произвођача:

- подршка иновативности у пољопривреди,
- континуирана едукација и информисање пољопривредних произвођача о заштити биља, о стандардима и прописима у производњи здраве и органске хране, о ЕУ стандардима и регулативама у пољопривредној производњи и производњи хране,
- диверзификација руралне економије и унапређење квалитета живота у руралним подручјима,
- унапређење пласмана пољопривредних производа,
- подстицање успостављања система за наводњавање пољопривредних површина,
- посете пољопривредним сајмовима и манифестацијама у РС и иностранству,

- информисање пољопривредних произвођача о домаћим и страним који финансирају пољопривредну производњу и едукације пољопривредник како да аплицирају .

Институција одговорна за координацију и спровођење мере: Општина Ковин

Процењена финансијска средства потребна за реализацију мере: 5.000.000,00 динара

Потенцијални извори финансирања мере: Општина Ковин, АПВ, РС

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 9:	Унапређен амбијент за развој туризма у општини Ковин	
ДОПРИНОС ЦОР АГЕНДА 2030	Циљ	Циљ 8. Промовисати континуиран, инклузиван и одржив економски раст, пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све
	Подциљ	8.9. До краја 2030. осмислити и применити политике за промовисање одрживог туризма који ствара радна места и промовише локалну културу и производе
Показатељ ЦОР	8.9.1 Директан БДП из туризма као у део у укупном БДП-у и у стопи раста Модификован 8.9.2 Удео радних места у туризму у укупном броју запослених у ЈЛС Модификован 11.4.1 Укупни расходи локалног буџета по глави становника за очување, заштиту и конзервацију целокупне културне и природне баштине и расходи локалног буџета за туризам на годишњем нивоу (% укупног буџета) Модификован 12.b.1 Број локалних документа јавне политике у области одрживог туризма са договореним алатима за праћење и евалуацију	
Веза – преговарачка поглавља са ЕУ	Поглавље 20 - Предузетништво и индустријска политика	

Показатељ исхода (базни)	Показатељ исхода 2028. (циљани)
- Удео запослених у сектору услуга смештаја и исхране, као % укупног броја запослених: 3,1% (базна година: просек 2018-2022.) - Извор: Аналитички сервис ЈЛС	- Удео запослених у сектору услуга смештаја и исхране, као % укупног броја запослених: 3,5?% - Извор верификације: Аналитички сервис ЈЛС
Издавања за туризам из локалног буџета – 1.36% (просек 2018 – 2020.) Извор: Завршни рачуни Општине	Издавања за туризам из локалног буџета – 2% (просек 2022 – 2028.) Извор: Завршни рачуни Општине

ОПИС ПРИОРИТЕТНОГ ЦИЉА

Општину Ковин, као и територију целе Војводине, одликују природни, културно-историјски и етносоцијални туристички мотиви.

Најзначајнији природни туристички мотиви свакако су Специјални резервати природе „Делиблатска пешчара“ и „Краљевац“. Значај Делиблатске пешчаре („Европске Сахаре“) превазили оквире ковинске општине и као други најзначајнији шумски, еколошки и биолошки комплекс у Војводини (после Фрушке Горе), стављен је под заштиту државе и дат на управљање ЈП „Војводинашуме“. Територија Делиблатске пешчаре представља отворено ловиште површине колико и сама пешчара, у оквиру ког су издвојена три затворена ловишта – Драгићев хат, Шумарак и Фламунда, у оквиру којих се налазе и смештајни капацитети. Од свих облика туризма у Пешчари, ловни туризам је најзаступљенији и најразвијенији и доноси највеће приходе од туризма. Територији општине Ковин припада више од половине овог заштићеног подручја у оквиру ког се налази Школско – рекреативни центар „Чардак“, омиљено излетиште становника околних општина. Чардак обухвата комплекс спортских терена, обележених пешачких стаза, ресторана, павиљона за смештај (углавном деце) и као такав тренутно пружа могућности за излетнички, спортско-рекреативни, еко-туризам, пешачење и боравак у природи, као и организацију семинара (капацитет ресторана 400 места) и научних и стручних скупова. Проблем адекватног и одрживог искоришћавања природних потенцијала територије Специјалног резервата природе у туристичке сврхе треба решавати у оквиру управљачке структуре, адекватног плана одрживог развоја, озбиљнијих улагања у туристичку инфра и супраструктуру (уз подршку општина и јавно-приватног партнерства) и заједничких пројеката са општинама на чијим се територијама налази.

Специјални резерват природе „Краљевац“ у потпуности се налази на територији општине Ковин, у селу Делиблато. Тростепени систем заштите строго је заштитио најдрагоценије у резервату – реликт умбру, станиште текунице и слепог кучета, а као посебан куриозитет тресетна плутајућа острва. Одрживи туризам једини је могући вид туризма на овом простору, па резерват у оквиру туристичке понуде нуди спортски риболов, пешачење у пратњи стручног водича, вожњу чамцима и посматрање птица, а за преноћишта и краћи боравак, од недавно је отворен и хостел са 14 лежајева. Управљач СРП „Краљевац“ је Удружење спортских риболоваца „Делиблатско језеро“ који воде рачуна о чистоћи и уређењу резервата. За бољу промоцију и популаризацију еко садржаја туристима, неопходна је тешња сарадња са Општином и приватним партнерима, као и рад на успостављању квалитетније дефинисане туристичке понуде.

Поред два резервата, излетиште са језером Шљункара такође је одлична подлога за развој различитих видова туризма. На овом локалитету у току је друга фаза изградње затвореног полуолимпијског базена са пратећим садржајима, који ће допунити тренутно скромну туристичку понуду, која задовољава делимичне потребе спортско – рекреативног и излетничког туризма.

Дунав као најзначајнија европска река протиче кроз ковинску општину у дужини од 46 километара, стварајући притом аде, рукавце, ритове и слатине, која представљају најзначајнија мрестилишта рибе и станишта бројних миграторних врста птица. Најзначајније такво мрестилиште и рамсарско подручје на току Дунава кроз нашу општину је Дубовачки рит са Слатином. Представља природно добро изузетног значаја и једино место где се спајају Делиблатска пешчара и река Дунав. Заштићен је категоријом Специјалног резервата природе као и цела Делиблатска пешчара, а од 2006. године је и светски признато Рамсарско подручје. Слатина је својеврсна оаза мочварне вегетације,

значајно мрестилиште дунавске рибе и једно од највећих гнездилишта многих угрожених птица мочварица. Формирањем ђердапске акумулације, на простору од око 130 хектара, између села Дубовац, обода Делиблатске пешчаре и високе обале Дунава, настали су услови за опстанак мочварне вегетације и својеврсне фауне, нарочито птица, којих има 55 врста. Због осетљивости и високог степена заштите овог подручја, видови туризма могу бити искључиво еколошки, едукативни и екскурзиони, те је стога неопходно да управљач направи тешњу сарадњу са школама, факултетима и организацијама која ће имати за циљ заштиту и промоцију значаја очувања природног биодиверзитета.

Рукавац Дунава, Дунавац, поред понтона за привез чамаца и мањих наутичких пловила обогаћују две шајке за туристичку вожњу и обилазак ада и острва на Дунаву, Смедеревске, Рамске и Голубачке тврђаве, Сребрног језера. Верни приказ шајки из 18. века које плове обалама Дунава има за циљ и повратак историји, одбрана од Турака, живот шајкаша како би се стекао утисак о важности и значају ове велике европске реке не само у одбрани од непријатеља, већ и у трговини и робној размени. Ефекти набавке шајки за туристичке потребе биће видљиви у наредном периоду, а првобитна замисао је да се кроз туристичку вожњу до знаменитости на обали Дунава популаризују и валоризују природни и културни туристички мотиви, али и значај ковинског Дунавца, бициклистичке руте Еуровело 6, макете Дунава и старог Града са угоститељском понудом.

МЕРА 9.1.: Унапређење туристичке инфраструктуре

Врста мере: Обезбеђивање добара и пружање услуга

Допринос мере остваривању приоритетног циља: Додатна туристичка инфраструктура ће допринети конкретном обогаћивању понуде и развоју туризма

Опис мере и активности које је потребно спровести за реализацију мере

Реализација мере подразумева имплементацију неколико капиталних пројеката:

- Отварање нових инфо центара – један на Дунавцу, други на локалитету Шљункара након завршетка изградње базена.
- Постављање нове туристичке сигнализације на територији целе општине.
- Постављање цикло сервиса на Дунавцу, на рути Еуровело 6, са могућношћу поправке и изнајмљивања бицикала за вожњу.
- Проширење понтона за привез чамаца и мањих наутичких пловила.
- Израда пројекта за уређење марине, спортских терена и шеталишта на Дунавцу.
- Изградња авантура парка на Шљункари.
- Израда пројекта „археолошког села“ на Дунавцу.
- Израда пројекта за уређење донжон куле и постављање видиковца на Старом Граду.
- Израда идејног решења за уређење и рестаурацију старог моста у Плочици.
- Израда пројекта и изградња веслачке стазе на Дунавцу за тренинге и организацију такмичења на води.

Институција одговорна за координацију и спровођење мере: општина Ковин, Туристичка организација општине Ковин,

Процењена финансијска средства потребна за реализацију мере: 50.000.000,00 динара

Потенцијални извори финансирања мере: општина Ковин, Туристичка организација општине Ковин, приватни сектор, средства од других нивоа власти – Покрајина и Република, ЕУ средства

МЕРА 9.2.: Промоција постојећих и креирање нових туристичких садржаја

Врста мере: Обезбеђивање добара и пружање услуга

Допринос мере остваривању приоритетног циља: Промоција даје директан допринос остварењу циља

Опис мере и активности које је потребно спровести за реализацију мере: Реализација мере подразумева спровођење различитих активности, као што су:

- Креирање нових туристичких понуда и пакета у складу са туристичком тражњом;
- Промоција туристике понуде промоција путем друштвених мрежа, ВЕБ портала, продаја туристичких производа онлајн; промоција на манифестацијама/ сајмовима уз непосредне анимације посетилаца и дегустације типичних производа, студијске и инфо туре за медије и туристичку привреду, рекламне поруке у електронским и штампаним медијима;
- Креирање нове микро туристичке регије са суседним општинама - ради лакшег позиционирања на туристичком тржишту, стварању ширег спектра туристичких услуга на једном простору, као и заједничке промоције – уз потписивање протокола о сарадњи.

Институција одговорна за координацију и спровођење мере: Туристичка организација општине Ковин

Процењена финансијска средства потребна за реализацију мере: 8.000.000,00 динара

Потенцијални извори финансирања мере: Туристичка организација (Општина Ковин)

МЕРА 9.3.: Креирање позитивног амбијента за подстицање приватног сектора у развоју туристичке инфраструктуре

Врста мере: Подстицајна, информативно-едукативна

Допринос мере остваривању приоритетног циља: Мера може дати допринос унапређењу развоја туризма и повећању прихода од истог, али уз друге активности у оквиру предложеног циља. Мера повећања смештајних капацитета ствара основ за развој туризма, али не мора дати директан допринос достизању постављених показатеља, због чега ће се, кроз другу меру, акценат ставити на различите промотивне и друге алате активирања туристичких ресурса.

Опис мере и активности које је потребно спровести за реализацију мере: За реализацију мере биће предузете различите мере подршке, промоција, пружање стручне и техничке помоћи приликом пријаве категоризације, обуке на тему е-туриста и др. Мера треба да доведе до повећања броја, пре свега категоризованих лежајева, и тиме до стварања материјалне основе неопходне за туристички развој, повећање прихода од туризма, као и повећање броја запослених у сектору.

- Формирање фонда за подстицање развоја сеоског туризма.

- Организација радионица за отпочињање приватног бизниса у туризму кроз већ постојеће мере самозапошљавања.
- Организација едукација на тему проширења постојећих и изградњу нових смештајних капацитета, путем годишњих конкурса Министарства трговине, туризма и телекомуникација и Покрајинског секретаријата за привреду и туризам, као и коришћење Ипард (Мера 7) за развој сеоског туризма.

Институција одговорна за координацију и спровођење мере: Општина Ковин и Туристичка организација

Процењена финансијска средства потребна за реализацију мере: 7.000.000,00 динара

Потенцијални извори финансирања мере: Општина Ковин, Покрајински секретаријат за пољопривреду, Покрајински секретаријат за привреду и туризам

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 10:	Квалитет система образовања у општини Ковин значајно унапређен	
ДОПРИНОС ЦОР АГЕНДА 2030	Циљ	4. Обезбедити инклузивно и праведно квалитетно образовање и промовисати могућност целоживотног учења за све
	Подциљ	4.2. До 2030. обезбедити да све девојчице и дечаци имају приступ квалитетном развоју у раном детињству, брзи и предшколском образовању како би били спремни за основно образовање
Показатељ ЦОР	4.2.2 Стопа учешћа у организованом учењу (годину дана пре званичног узраста за упис у основну школу), према полу	
Веза – преговарачка поглавља са ЕУ	Поглавље 26. образовање и култура	

Показатељ исхода 2021. (базни)	Показатељ исхода 2028. (циљани)
Обухват деце јасленог узраста 5.2 %	Обухват деце јасленог узраста „???”
Обухват деце узраста од 3 године до поласка у ППП* предшколским васпитањем и образовањем 32.5 %	Обухват деце узраста од 3 године до поласка у ППП* предшколским васпитањем и образовањем „???”

ОПИС ПРИОРИТЕТНОГ ЦИЉА

Ситуација у области предшколског васпитања и образовања у општини Ковин се може посматрати као неповољна. Обухват деце јасленог узраста на нивоу општине Ковин је око 5,2%, што је ниже у поређењу са просеком Србије од 28,1%, такође и обухват вртићког узраста од 32,5% не превазилази просек Републике Србије који износи 66,4%. У поређењу са Јужнобанатском облашћу којој Ковин припада и где обухват деце износи 17,3% за јаслени и 52,6% за вртички узраст, општина Ковин је испод просека за оба узраста. Обухват деце предшколско-припремним програмом је испод 100%, односно за

девојчице износи 96,8%, док је за дечаке 100%. Иако званична статистика капацитет објеката представља као повољан због тога што нису евидентирана деца која нису примљена због попуњености капацитета, постоји изражена иницијатива за повећаним обухватом деце предшколским васпитањем и образовањем (јаслени и обданишни узраст) и формирањем нових васпитних група. Као посебан проблем издваја се то што у насељеним местима општине Ковин, изузет обавезног припремног предшколског програма у полудневном трајању (4 сата), не постоје услови за реализацију програма предшколског васпитања и образовања у целодневном трајању (јаслице и вртић) јер васпитне групе деце у оквиру ПУ „Наша радост“ Ковин у полудневном трајању (4 сата) у насељеним местима користе просторије школа. **На територији општине Ковин предшколско васпитање и образовање се одвија у оквиру једне Предшколске установе „Наша радост“ Ковин и укупно 10 објеката.** Објекти захтевају одређена улагања односно адаптацију и прилагођавања простора у складу са потребама, како би се обезбедили додатни капацитети и адекватан квалитет пружања услуга предшколског васпитања. Што се тиче **стања објеката ПУ „Наша радост“, централни објекат у Ковину** захтева адаптацију постојеће кухиње у складу са системом НАССР. Конкретно, потребно је дотрајале плочице заменити новим у целокупном кухињском простору, адаптирати постојећи гардеробер, одвојити мушки и женски, као и прилагодити НАССР систему; реновирати мокри чвор, набавити нове судомашине, нове шпорете, нове судопере и друго потребно да би задовољили стандарди. Потребно је и адекватно опремити магацински простор. Даље, централни објекат захтева и постављање кровне изолације на спрату (поставити још један лим на дистанцерима, а између ставити термоизолациони материјал у виду вуне). У централном објекту, потребна је реконструкција објекта и доградња истог, у циљу прилагођавања простора потребама радне собе (у којој могу да бораве деца у целодневном или полудневном боравку), а због проблема капацитета установе. На овај начин, формираће се још две или више васпитних група, прошириће се обухват деце предшколским васпитањем и образовањем и задовољити потребе родитеља за уписом деце и похађањем програма предшколског васпитања и образовања. С тим у вези, потребно је обезбедити и одређен број радника, као и масу пара за исплату зарада истих.

МЕРА 10.1.: Реконструкција и доградња ради унапређења стања централног објекта предшколске установе, као и опреме

Врста мере: Обезбеђење добара и пружање услуга

Допринос мере остваривању приоритетног циља: прошириће се обухват деце предшколским васпитањем и образовањем и задовољавање потребе родитеља за уписом деце и похађањем програма предшколског васпитања и образовања

Опис мере и активности које је потребно спровести за реализацију мере:

- реконструкција и доградња објекта у циљу прилагођавања простора централног објекта и потребама радне собе (у којој могу да бораве деца у целодневном или полудневном боравку) и ангажовање радника као и масе пара за исплату зараде истих.

-Опремање радних соба према важећим нормативима

Институција одговорна за координацију и спровођење мере: Општина Ковин и АП Војводина

Процењена финансијска средства потребна за реализацију мере: 28 милиона динара

Потенцијални извори финансирања мере: буџет Општине Ковин, Управа за капитална улагања АПВ, Покрајински секретаријат за образовање, Министарство финансија.

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 11:	Унапредити систем пружања социјалних услуга доступних становницима општине Ковин	
ДОПРИНОС ЦОР АГЕНДА 2030	Циљ	Циљ 1 – Окончати сиромаштво свуда и у свим облицима
	Подциљ	Подциљ 1.3. Применити одговарајуће националне системе социјалне заштите и мере за све, укључујући најугроженије, и до краја 2030. постићи довољно велики обухват сиромашних и рањивих.
Показатељ ЦОР	1.3.1. Удео становника обухваћених системима социјалне заштите, по полу, уз разликовање деце, незапослених лица, старијих лица, особа са инвалидитетом, трудница, новорођенчади, жртава повреда на раду, као и сиромашних и угрожених	
Веза – преговарачка поглавља са ЕУ	Поглавље 19 – Социјална политика и запошљавање	

Показатељ исхода 2022. (базни)	Показатељ исхода 2028. (циљани)
Објекат ЦСР није у адекватном стању за квалитетно пружање услуга	Објекат ЦСР је у адекватном стању са квалитетно пружање услуга
Објекат „Ласта“ није у адекватном стању за квалитетно пружање услуга	Објекат „Ласта“ је у адекватном стању са квалитетно пружање услуга

ОПИС ПРИОРИТЕТНОГ ЦИЉА

За развијеност услуга социјалне заштите које су у надлежности локалне самоуправе Ковин, може се рећи да је на ниском нивоу. Према подацима о услугама социјалне заштите у надлежности ЈЛС, у општини Ковин су током посматраног периода пружене следеће услуге – Помоћ у кући за одрасла и инвалидна лица, Лични пратиоц детета и ученика, Дневни боравак за лица са сметњама у развоју и привремени смештај у прихватним станицама. Поред Центра за социјални рад, 2020.године основана је нова Установа за пружање дневних услуга социјалне заштите „Ласта“ која пружа услуге Лични пратиоц детета и ученика, Дневни боравак за лица са сметњама у развоју. И објекат Центра за социјални рад и нооснована установа немају довољно просторних капацитета за квалитетно обављање делатности из разлога што се сваке године повећава број корисника услуга и права.

Обухват корисника новчане социјалне помоћи је **релативно висок**, и у 2019. години износи 7,3%, и виши је посматрајући га у односу на Републику Србију и Јужнобанатску област, где износи: 3,1%, односно 5,5%. Када је реч о корисницима дечијег додатка 0-17, њихов удео у укупној популацији Општине у 2019. години износи 25,6%, што је већи обухват него на нивоу области (19,5%), такође већи и у поређењу са Републиком Србијом (17,75%). Број корисника социјалне заштите на евиденцији ЦСР као % укупног броја становника износи 29,68%, што је такође већи обухват у поређењу са Републиком и Јужнобанатским округом. Од проблема се издваја и проблем са недостатком капацитета у Народној кухињи.

МЕРА 11.1.: Инфраструктурни радови и опремање објеката социјалне заштите

Врста мере: Обезбеђивањ добара и пружање услуга

Допринос мере остваривању приоритетног циља: Обезбеђење адекватних услова за рад установама социјалне заштите како би услуге социјалне заштите биле доступне свим појединцима и заједници општине.

Опис мере и активности које је потребно спровести за реализацију мере: Неопходно је прво израдити пројектно техничку документацију и издати грађевинску дозволу, након чега треба приступити изградњи, реконструкцији и опремању објеката социјалне заштите.

Институција одговорна за координацију и спровођење мере: Општина Ковин, Центар за социјални рад Ковин, Установа за пружање дневних услуга социјалне заштите „Ласта“

Процењена финансијска средства потребна за реализацију мере: 70.000.000,00 дин.

Потенцијални извори финансирања мере: Општина Ковин, АПВ, РС, предприступни фондови ЕУ

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 12:	Унапређење услова и квалитета примарне здравствене заштите у локалној заједници
ДОПРИНОС ЦОР АГЕНДА 2030	Циљ 3. Обезбедити здрав живот и промовисати благостање за све људе свих генерација
Показатељ ЦОР	3.8.1. Обухват основним здравственим услугама
Веза – преговарачка поглавља са ЕУ	Поглавље 28 – Заштита потрошача и заштита здравља

Показатељ исхода (базни)	Показатељ исхода 2028. (циљани)
Здравствена услуга је доступна свим грађанима, али иста није адекватна у смислу квалитета простора и опреме	Здравствена услуга је доступна свим грађанима, и квалитетом у потпуности испуњава стандарде (простор, опрема)

ОПИС ПРИОРИТЕТНОГ ЦИЉА

Општина Ковин је препознала изазове са којима се сусреће Дом здравља Ковин те је спремна да у наредном периоду конкурише код виших нивоа власти како би се обезбедила средства за капитално улагање и одржавање грађевинских објеката у којима се одвија примарна здравствена заштита. Дефинисане смернице Дома здравља Ковин у наредном периоду 2022-2028 су:

- Капиталне инвестиције, одржавање и опремање установе;
- Унапређење превентивног рада;
- Унапређење квалитета рада и
- Јачање тржишне оријентације.

МЕРА 12.1.: Капиталне инвестиције, одржавање и опремање Дома здравља

Врста мере: Обезбеђивањ добара и пружање услуга

Допринос мере остваривању приоритетног циља: Пружити могућност појединцима и заједници, да уз подршку система свеобухватне, интегрисане, ефективне и квалитетне примарне здравствене заштите постигну оптимално здравље и благостање.

Опис мере и активности које је потребно спровести за реализацију мере:

- Капитално улагање у реконструкцију и адаптацију грађевинских објеката;
- Капитално одржавање објеката;
- Набавка (занављање) медицинске и лабораторијске опреме: Дигитални мамограф, Дигитални рендген апарат, Хематолошки анализатор, Ултра звучни апарат, Орторејтер, Рефрактометар, Кардиотокограф-Апарат за ЦТГ, Дефибрилатори, Апарат за урин...;
- Набавка санитетских возила са опремом (услед високог степена експлоатације потребно је извршити набавку по једног санитетског возила са опремом у свакој пословној години),
- Зановити и унапредити ИТ (набавка сервера, рачунара...добра интернет конекција).

Институција одговорна за координацију и спровођење мере: Министарство здравља РС, Покрајински секретаријат за здравство АП Војводине, Општина Ковин и Дом здравља Ковин.

Процењена финансијска средства потребна за реализацију мере: 30 милиона динара.

Потенцијални извори финансирања мере: Министарство здравља, Покрајински секретаријат за здравство АП Војводине, Општина Ковин, Фондови ЕУ, донације, легати...

МЕРА: 12.2.: Унапређење стања јавног здравља

Врста мере: Информативно-едукативна

Допринос мере остваривању приоритетног циља: Веома је битно обављати превентивне прегледе, како би се спречиле малигне болести које су на водећем месту, а код жена је то рак дојке. Затим, колико је превенција битна и за хроничне незаразне болести, а то су пре свега шећерна болест, хипертензија, кардиоваскуларне болести. Такође, желимо да промовишемо важност вакцинације код деце, јер само тако можемо спречити ширење заразних болести и њихову епидемију

Опис мере и активности које је потребно спровести за реализацију мере:

- Промоција имунизације становништва;
- Подизати свест становништва о здравим стиливима живота и значају превенције;
- Повећати обухват становништва обавезним превентивним прегледима;
- Унапредити квалитет и садржај превентивног рада;
- Повећати обухват жена скринингом на карцином грлића материце и карцином дојке;
- Повећати обухват становништва скринингом на карцином дебелог црева.

Институција одговорна за координацију и спровођење мера: Министарство здравља РС, Покрајински секретаријат за здравство АП Војводине, Институт за јавно здравље РС „Др Милан Јовановић Батут“, Институт за јавно здравље АП Војводине, Завод за јавно здравље Панчево, Општина Ковин и Дом здравља Ковин.

Процењена финансијска средства потребна за реализацију мере: Здравствене услуге се пружају из „корпе услуга“ коју финансира Републички фонд за здравствено осигурање РС по номенклатури и цени услуга РФЗО-а, Институт за јавно здравље АП Војводине финансира серолошка испитивања док Општина Ковин финансира „Базаре здравља“ које реализује ДЗ Ковин у сарадњи са Црвеним крстом Општине Ковин у свим насељеним местима општине.

Потенцијални извори финансирања мере: Републички фонд за здравствено осигурање (скрининзи), Институт за јавно здравље АП Војводине (серологија) и Општина Ковин (Базари здравља).

МЕРА: 12.3.: Унапређење квалитета рада запослених у Дому здравља

Врста мере: Обезбеђивање добара и пружање услуга

Допринос мере остваривању приоритетног циља: Опредељењем ка унапређењу квалитета здравствене заштите и безбедности пацијента, тежи се достизању највишег нивоа квалитета рада и безбедности пацијената у ковинској општини. Примена оваквог приступа има за циљ да смањи: неуједначен квалитет здравствених услуга; недовољно ефикасно коришћење здравствених технологија; време чекања на медицинске процедуре и интервенције; незадовољство корисника пруженим здравственим услугама; незадовољство запослених као и трошкове који настају због лошег квалитета. Стално унапређење квалитета представља континуирани процес чији је циљ достизање вишег нивоа успешности у раду. Стално унапређење квалитета захтева увођење културе квалитета која ће подједнако укључити све кориснике, даваоце здравствених услуга, финансијере и

доносиоце одлука на свим нивоима. Традиционално схватање да су здравствени радници и здравствени сарадници, као непосредни даваоци здравствених услуга, једини одговорни за квалитет пружене здравствене заштите, замењено је новим приступом који препознаје значај организације у целини, а посебно улогу менаџмента, као и читавог процеса рада, а не појединачног извршења у задовољавању потреба корисника.

Опис мере и активности које је потребно спровести за реализацију мере:

- Унапређење квалитета рада у складу са Програмом за унапређење квалитета рада Дома здравља Ковин;
- Подизање нивоа стручног знања здравствених радника и сарадника;
- Увођење нових обавезних показатеља квалитета рада и достизања високих вредности;
- Побољшање вредности параметара из капитационе формуле;
- Јачање улоге корисника;
- Унапређење доступности услуге и увођење кол центра.

Институција одговорна за координацију и спровођење мера: Министарство здравља РС, Покрајински секретаријат за здравство АП Војводине, Институт за јавно здравље РС „Др Милан Јовановић Батут“, Институт за јавно здравље АП Војводине, Завод за јавно здравље Панчево, Општина Ковин и Дом здравља Ковин.

Процењена финансијска средства потребна за реализацију мере: 15.000.000,00 дин.

(Дом здравља Ковин ће у складу са Програмом за унапређење квалитета рада улагати напоре за достизање постављених циљева, поштовање усвојених процедура, рационализацију у свим сегментима пословања, јачати стручност и компетентност запослених, едуковати запослене и осигуранике о правима пацијената у систему здравствене заштите, лекарској грешци и лекарској одговорности.

Потенцијални извори финансирања мере: Републички фонд за здравствено осигурање, Покрајински секретаријат за здравство АП Војводине, Институт за јавно здравље АП Војводине и Општина Ковин.

МЕРА: 12.4.: Јачање тржишне оријентације Дома здравља

Врста мере: Потпуно залагање установе да сама сервисира што већи део својих обавеза из оствареног сопственог прихода.

Допринос мере остваривању приоритетног циља: Снага Дома здравља Ковин је у доброј репутацији, едукованом и квалификованом кадру, великом броју и структури пружених услуга, препознатој потреби за унапређење квалитета рада, традицији и искуству у систему ПЗЗ-е. Поред редовног прилива финансијских средстава за уговорене обавезе од РФЗО-а постоји и скроман прилив сопствених средстава који се формирају пружајући услуге на тржишту, ван „корпе“ услуга на које корисник има право на терет средстава РФЗО-а. Дом здравља треба, на челу са органима управљања, да креира додатна решења у делу стицања сопствених прихода, односно прихода који настају употребом јавних средстава, како би се исти повећали и користили за измирење насталих обавеза који у оптерећују пословање.

Опис мере и активности које је потребно спровести за реализацију мере:

- Израдити маркетинг план дома здравља и јачати маркетиншке активности у циљу јачања улоге дома здравља на здравственом тржишту;
- Проактиван наступ на здравственом тржишту;

- Максимално користити све расположиве капацитете;
- Увођење нових услуга као додатних извора финансирања и
- Задржати старе и придобити нове кориснике.

Институција одговорна за координацију и спровођење мера: Министарство здравља РС, Покрајински секретаријат за здравство АП Војводине, Институт за јавно здравље РС „Др Милан Јовановић Батут“, Институт за јавно здравље АП Војводине, Завод за јавно здравље Панчево, Општина Ковин и Дом здравља Ковин.

Процењена финансијска средства потребна за реализацију мере: дефинисати оквирну вредност уколико ће бити део локалног буџета или ће бити аплицирано код националних/покрајинских, уколико неће, неће моћи да се нађе у средњорочном плану

Потенцијални извори финансирања мере: Не финансира се

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 13:	Подигнут квалитет културних садржаја и услуга установа културе	
ДОПРИНОС ЦОР АГЕНДА 2030	Циљ	Циљ 11 – Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, прилагодљивим и одрживим
	Подциљ	Подциљ 11.4 Појачати напоре да се заштити и обезбеди светска културна и природна баштина
Показатељ ЦОР	Модификовани 11.4.1 Укупни расходи локалне самоуправе за област културе на годишњем нивоу	
Веза – преговарачка поглавља са ЕУ	Поглавље 26. Образовање и култура	

Показатељ исхода 2021. (базни)	Показатељ исхода 2028. (циљани)
Издавања из буџета Општине за област културе (просек 2018-2020) је око 7.33 %	Издавања из буџета Општине за област културе (просек 2018-2020) је 10%

ОПИС ПРИОРИТЕТНОГ ЦИЉА

На подручју општине Ковин постоји **значајан је број установа и удружења** која се баве културном делатношћу и активностима у области спорта. Неопходно је у наредном периоду омогућити реновирање/адаптацију појединих објеката како би се утицало на проблем са смањивањем броја корисника културе, а нарочито у насељеним местима где објекти културе

или не функционишу или нису у добром стању. Такође, постоји **значајан проблем са информисањем** због само једног доступног медија-радија, тако да је потребна организација боље промоције Центра за културу по селима.

МЕРА 13.1.: Реконструкција и модернизација објеката културе

Врста мере: Обезбеђење добара и пружање услуга

Допринос мере остваривању приоритетног циља: Реконструкција и опремање објеката културе допринеће унапређењу услова за развој културног живота становника општине Ковин. Биће обезбеђени адекватни услови рада свим корисницима објекта тако да могу несметано да обављају своје активности.

Опис мере и активности које је потребно спровести за реализацију мере:

- Реконструкција објекта Центар за културу Ковин;
- Изградња и опремање летње позорнице Центра за културу Ковин;
- Санација објеката културе по насељеним местима;
- Набавка опреме за објекте културе;

Институција одговорна за координацију и спровођење мере: Центар за културу Ковин

Процењена финансијска средства потребна за реализацију мере: 100.000.000,00 дин.

Потенцијални извори финансирања мере: Општина Ковин, претприступни програми ЕУ, трансфери, донације

МЕРА 13.2. Унапређење понуде културних садржаја

Врста мере: Обезбеђење добара и пружање услуга

Допринос мере остваривању приоритетног циља: Омогућавање грађанима општине Ковин да се упознају са сопственом историјом. Промоција општине Ковин. Допринос историјској науци.

Опис мере и активности које је потребно спровести за реализацију мере: Континуираним радом постојећег Истраживачког тима Центра за културу Ковин, састављеног од реномираних историчара, биће израђена и одштампана целовита научно заснована Монографија Ковина у тројезичном издању, на српском, румунском и мађарском језику. Истраживање историје, прикупљање и обрада свих релевантних података, превођење, лекторисање, каталогизација и штампање књиге.

Институција одговорна за координацију и спровођење мере: Центар за културу Ковин

Процењена финансијска средства потребна за реализацију мере: 6.000.000,00 дин.

Потенцијални извори финансирања мере: Општина Ковин, претприступни програми ЕУ, трансфери, донације

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 14:	Унапређена спортско-рекреативна инфраструктура и квалитет пружања услуга у области спорта
ДОПРИНОС ЦОР АГЕНДА 2030	Циљ 11. Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим
Показатељ ЦОР	11.1. До 2030. осигурати да сви имају приступ адекватном, безбедном и приступачном становању и основним услугама

Показатељ исхода (базни)	Показатељ исхода 2028. (циљани)
Издавања из буџета Општине за област спорта (просек 2018-2020.) је око 7.89 %	Издавања из буџета Општине за област спорта (просек 2022-2024) је ??? %
Број спортских такмичења и програма: ??? Број корисника спортских садржаја по категоријама: -Деца и омладина -Рекреативци -Жене -Особе са инвалидитетом ???	Број спортских такмичења и програма: ??? Број корисника спортских садржаја по категоријама: -Деца и омладина -Рекреативци -Жене -Особе са инвалидитетом ???

ОПИС ПРИОРИТЕТНОГ ЦИЉА

У области спорта је као проблем препознат недостатак инфраструктурних капацитета који би задовољили потребе свих грађана на подручју општине када је реч о спорту и спортској рекреацији. Осим изградње недостајућих објеката, препозната је потреба и за додатним улагањем и реконструкцијом постојећих објеката спорта. На тај начин ће се омогућити квалитетније пружање услуга, повећаће се број учесника свих категорија становништва у различитим видовима спорта и унапредиће се спортски садржаји.

МЕРА 14.1: Унапређење спортске инфраструктуре

Врста мере: Обезбеђивање добара и услуга

Допринос мере остваривању приоритетног циља: Поједини спортски објекти на подручју Општине нису у задовољавајућем стању. Осим тога, а у циљу достизања приоритетног циља, неопходна је ревитализација постојећих и изградња нових спортских објеката.

Опис мере и активности које је потребно спровести за реализацију мере:

- Изградња фискултурне сале у Баваништу
- Изградња нове спортске хале у Ковину
- Пресвлачење новим слојем асфалта све отворене спортске терене и садржаје
- Изградња тениских терена
- Изградња терена за боћање
- Реконструкција терена код Змај школе

- Реконструкција терена за одбојку на песку на Дунавцу

Институција одговорна за координацију и спровођење мере: Општина Ковин

Процењена финансијска средства потребна за реализацију мере: ???

Потенцијални извори финансирања мере: ???

РАДНИ ДОКУМЕНТ

5. Оквир за спровођење, праћење спровођења, извештавање и вредновање

Институционални механизам улога, одговорности као и календар активности када је реч о процесу праћења спровођења, извештавања и вредновања усвојеног Плана развоја Општине је дефинисан у оквиру самог процеса израде, и представља саставни део документа. Овај оквир има изузетно велик значај и представља услов мерења учинака постављених циљева. Како је раније већ речено, План развоја се операционализује кроз спровођење средњорочног плана, чију израду општина Ковин планира 2022. године

◆ Праћење спровођења

Праћење спровођења представа континуирану активност, а институционални оквир за праћење спровођења Плана развоја општине Ковин 2022-2028. има два нивоа структуре. Наведена два нивоа структуре које чине: координационо тело (доносиоци одлука унутар Општине) и носиоци мера дефинисани у оквиру Плана. Основни задатак дефинисане структуре за праћење спровођења је да **прати остварење циљева по учинцима**, одступања и ризике уколико се јављају, доношење одлука за превазилажење насталих изазова и проблема за остварење учинака, и њихов јасан допринос постављеној визији. Координатор има улогу прикупљања информација о спровођењу мера и одржавању континуиране комуникације, пре свега између координационог тела и носиоца мера, детектовање проблема и давање препоруке за решавање истих, праћење усаглашености средњорочних планова институција са мерама у Плану развоја, припрему материјале, извештавање координационог тела, и обављање административно-техничких послова. Како се План

развоја операционализује средњорочним планом, може се рећи да је **средњорочни план алат за праћење спровођења Плана развоја**. Конкретно, праћење спровођења се реализује кроз процес прикупљања података у вези са реализацијом појединачних активности у оквиру сваке од мера, а ради мерења остваривања дефинисаних показатеља. Процес прикупљања и обраде података у вези са реализацијом појединачних активности у оквиру сваке од мера, као и података о остваривању конкретних показатеља (за мере и циљеве) је **одговорност руководиоци одељења**, у складу са надлежностима. Подаци се прикупљају из различитих примарних и секундарних извора (дефинисани обрасци за прикупљање од носиоца мера, званична статистика, анкете/упитници по потреби).

❖ **Вредновање – периодична активност**

Вредновање представља периодичну активност, са основним циљем оцене степена промене који је настао спровођењем мера из Плана развоја и степен достизања приоритетних циљева. Вредновање се врши на основу података добијених од руководиоца одељења, органа и организација одговорних за спровођење мера, али и података добијених из званичних статистичких база. Утврђивање степена настале промене спровођењем плана развоја треба да укаже на потенцијалну потребу преиспитивања и унапређења (ревизије) Плана развоја. За активност вредновање биће ангажовани стручни консултанци.

❖ **Извештавање**

Извештавање у вези са спровођењем Плана развоја у директној је вези са процесом спровођења средњорочног плана, као алата којим се операционализује План развоја, односно кроз извештавање о спровођењу средњорочних планова, ЈЛС ће практично извештавати и о спровођењу Плана развоја ЈЛС.

Општина Ковин ће, у периоду спровођења Плана развоја, израђивати две врсте извештаја, и то:

- ✧ Извештај о спровођењу средњорочног плана који је истовремено и извештај о спровођењу Плана развоја ЈЛС – на годишњем нивоу;
- ✧ Извештај о постигнутим учинцима Плана развоја ЈЛС – на трогодишњем нивоу.

Како ће општина Ковин средњорочни план израђивати током 2022. године за период 2023-2025., први извештај о спровођењу средњорочног плана биће израђен у марту 2024. године за претходну годину, чиме ће бити израђен и извештај о спровођењу Плана развоја. Први извештај о постигнутим учинцима Плана развоја биће израђен у првом кварталу 2025. а најкасније до јуна наведене године, за претходни трогодишњи период.

Предлог извештаја о учинцима спровођења Плана развоја утврђује Веће општине Ковин и исти подноси Скупштини општине Ковин (најкасније у року од шест месеци од истека трогодишњег периода спровођења). Након усвајања извештаја о учинцима Плана развоја, Веће општине Ковин, као и Скупштина Општине, могу утврдити потребу за спровођењем ревизије Плана развоја, уз образложење разлога за ревизију. У случају утврђивања потребе, поступак ревизије Плана развоја биће спроводен по истој процедури која је дефинисана и за усвајање Плана развоја.

Када је реч о формализацији структуре са спровођење Плана развоја општине Ковин 2022-2028. (конкретна именовања), исто ће бити спроведено након усвајања средњорочног плана. До тог момента, структура за праћење спровођења плана развоја биће интегрисана са структуром задуженом за програмско буџетирање.

6. Прилог

Прилог 1 - Одлука о приступању изради Плана развоја општине Ковин за период 2022 - 2028.

Прилог 2 - Решење о формирању координационог тима

Прилог 3 - Решење о формирању тематских радних група

Прилог 4 – Преглед и анализа постојећег стања – економски развој

Прилог 5 – Преглед и анализа постојећег стања – друштвени развој

Прилог 6 – Преглед и анализа постојећег стања – инфраструктура и заштита животне средине

Прилог 7 - Извештај о спроведеним консултацима са листама присутних

РАДНИ ДОКУМЕНТ